Poczta opłacona ryczałtem.

Rok III. № 10.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO

TORUŃ, DNIA 8 PAŹDZIERNIKA 1931.

TREŚĆ.

CZĘŚĆ URZĘDOWA.

112.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.
Warszawa — Nr. II-19619/31.

ZARZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 31 sierpnia 1931 r.

w sprawie taks i opłat szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1931 r. zarządzam pobieranie następujących taks i opłat szkolnych:

1. Taksa za egzamin wstępny do klasy pierwszej lub wyższej 10 zł
2. Taksa za egzamin wstępny z różnicy programów .... 10 „

3. Taksa za egzamin prywatny, zdawany w państwowej szkole średniej (w okręgach, w których te egzaminy istnieją) .... 10 zł
4. Taksa za egzamin dojrzałości w szkołach średnich państwowych i prywatnych .... 12 „
5. Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów .... 60 „
6. Taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów 15 „
7. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego, lub półrocznego .... 5 „
8. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości ...... 10 „
9. Taksa administracyjna roczna .... 220 „
dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do państw. szkoły średniej .... 223 „

Z powyższych taks jedynie taksy, wymienione pod pozycją 7 i 8, stanowią dochód państwowy i winny być wpłacane przez zainteresowanych przy pomocy znaczków stemplowych, które dyrekcja szkoły nakleja na wydanym duplikacie.

Taksy wymienione w punktach 1, 2 i 3 rozdzielają dyrekcje szkół pomiędzy egzaminatorów, względnie członków komisyj egzaminacyjnych, jako wynagrodzenie za udział w komisjach. Sumy poszczególne winny być wciągnięte na tę samą listę, na której są pokwitowania z podziału kwoty między egzaminatorów.

Taksy, wymienione pod pozycjami 4, 5 i 6 za egzamin dojrzałości, szkoły państwowe i niepaństwowe wpłacają do dyspozycji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na fundusz specjalny »Taksa administracyjna« i przesyłają Kuratorjum wykaz uczniów (enic), od których taksy te zostały pobrane, oraz dowód wpłacenia łącznej kwoty. Kuratorjum po sprawdzeniu wykazy te wraz z dowodami wpłaty odsyła do Ministerstwa.

Taksy, wpłacone przez uczniów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy, wymienione w punktach 4, 5 i 6 i to tylko w tym wypadku, gdy uczeń (ekstern) z powodu zasłabnięcia lub choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskiem, egzaminowi poddać się nie może, względnie po wpłaceniu taksy do egzaminu dopuszczony nie zostanie.

Zwrotu taks dokonywują Kuratorja Okręgów Szkolnych we własnym zakresie działania z przekazanego przez Ministerstwo funduszu specjalnego »Taksa administracyjna«.

Dochód z taks, wymienionych w punkcie 9, winny dyrekcje szkół przekazywać za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek czekowy Nr. 30110 Centralnej Kasy Państwowej,

a mianowicie 75% z taksy administracyjnej do dyspozycji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. (Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego) na fundusz specjalny »Taksa administracyjna«, zaś 25% z taksy administracyjnej zatrzymywać do własnej dyspozycji na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych szkoły, w szczególności na opał, światło, utrzymanie porządku, na wydatki biurowe, wydatki różne, drobny remont, urządzenie lokali szkolnych, na pomoce naukowe i t. p. Z tego też dochodu rezerwują dyrekcje szkół półrocznie 3% na wycieczki, urządzenia i przybory do zabaw ruchowych, sporty i t. p., które dyrekcje organizują według własnego uznania. Wszelkie wpływy do funduszu, pozostającego w zarządzie dyrekcyj szkół jak również i wydatki z tego funduszu czynione, obowiązane są dyrekcje szkół zapisywać jako dochód, względnie rozchód, w myśl przepisów rachunkowo-kasowych dla dyrekcyj gimnazjów państwowych.

Unormowana niniejszem rozporządzeniem taksa administracyjna winna być przez uczniów wpłacana w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, jednak najpóźniej do końca 3-go miesiąca. Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od tej taksy w jednem półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnem półroczu szkolnem, o ile istnieją warunki, od których zależy zwolnienie. Zwolnienie obowiązuje na przeciąg roku szkolnego. Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

Do uiszczenia taks obowiązani są zasadniczo wszyscy uczniowie (eksterni). Zwolnień można udzielać jedynie od taksy za egzamin dojrzałości eksternów i od taksy administracyjnej.

Ze zwolnień od taksy administracyjnej mogą korzystać:

a) dzieci rodziców niezamożnych, oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierających ze Skarbu Państwa uposażenie służbowe, względnie wynagrodzenie, o ile nie jest wiadome, że posiadają znaczniejszy majątek. Płacą oni połowę taksy administracyjnej, która przypada do podziału stosunkowo między Ministerstwo W. R. i O. P. i dyrekcję, szkoły,

b) w wypadkach zupełnego ubóstwa w całości, jednak w granicach 10% ogółu uczniów całej szkoły, przyczem zgodnie z tutejszem zarządzeniem z dnia 31 grudnia 1926 r. Nr. II-17818/28 w pierwszym rzędzie uwzględniać należy dzieci niezamożnych inwalidów wojennych.

Od taksy za pełny egzamin dojrzałości eksternów mogą być zwolnieni w połowie kandydaci zupełnie niezamożni oraz dzieci

czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, a także i sami funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi. Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu, przyczem analogicznie do punktu b) poprzedniego ustępu pierwszeństwo mieć winny dzieci niezamożnych inwalidów wojennych oraz niezamożni inwalidzi wojenni.

Określonych wyżej zwolnień od taksy administracyjnej udzielają co półrocze rady pedagogiczne szkół, stosownie do stanu majątkowego rodziców uczniom (icom), którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują. Rady pedagogiczne winny przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołami pozostaje, nadto jej pilność i postępy w nauce. Zwolnienia od taksy administracyjnej należy odmówić uczniom (icom) bez względu na to, czy są dziećmi funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, którzy nie wykazują należytych postępów w nauce i zachowaniu, a rada pedagogiczna doszła do przekonania, że nie są to objawy przejściowe, ale zasadniczo cechy ujemne inteligencji, lub charakteru. Opieka domowa ucznia może odwołać się od decyzji rady pedagogicznej w wypadku odmówienia zwolnienia do Kuratorjum, które rozstrzyga ostatecznie. Od taksy za egzamin dojrzałości eksternów zwalnia Kuratorjum.

Zwolnienie od taksy administracyjnej następuje z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu roku szkolnego na skutek podania wniesionego do dyrekcji szkoły przez rodziców, lub opiekę domową ucznia w terminie najdalej miesięcznym po rozpoczęciu roku. Do podania należy dołączyć stosowne zaświadczenie o stanie majątkowym.

Funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi nie składają podań o zwolnienie od taksy. Dyrekcja może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia zaświadczenia o stanie majątkowym, lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonarjuszem państwowym.

Uczniowie (ice) nie zwolnieni od taksy administracyjnej obowiązani są wpłacić tę taksę ratami półrocznemi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj rady pedagogicznej, najpóźniej jednak do końca 3-go miesiąca danego półrocza.

Kontrolę nad należytem pobieraniem taks od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taksy administracyjnej, wykonują w stosunku do wszystkich szkół średnich państwowych niezależnie od organów kontroli państwowej Kuratorja.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia uchylam wszystkie dotychczasowe rozporządzenia, dotyczące niniejszem rozporządzeniem objętych taks szkolnych w szkołach średnich ogólnokształcących.

Warszawa, dnia 31 sierpnia 1931 r. — Nr. II-19619/31.

(—) *J. Jędrzejewicz*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Toruń, dnia 23 września 1931 r.
Nr. II-21800/31.

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących

w sprawie taksy i opłaty w szkołach średnich ogólnokształcących

do wiadomości i zastosowania.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

113.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 31 sierpnia 1931 r.

w sprawie taks i opłat szkolnych w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół wyższych.

Z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1931 r. w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli (seminarjum nauczycielskie, kursy nauczycielskie, pedagogja, wyższe kursy nauczycielskie, Instytut Nauczycielski, Instytut Pedagogiki Specjalnej, seminarja ochroniarskie, szkoły ćwiczeń przy tych zakładach, preparandy nauczycielskie) oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych ustanawiam niżej wymienione taksy:

1. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego, jak również duplikatu złożenia części egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych .... 5 zł.

2. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości, dyplomu na nauczyciela szkoły powszechnej, świadectwa ukończenia seminarjum ochraniarskiego, świadectwa egza-

minu uzupełniającego względnie pełnego egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych, świadectwa praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, świadectwa z wyższego kursu nauczycielskiego, dyplomu z ukończenia Instyuttu Nauczycielskiego, dyplomu z ukończenia Instytutu Pedagogiki Specjalnej .... 10 zł.

3. Taksa za pełny egzamin na dyplom na nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów .... 60 „

4. Taksa za uzupełniający egzamin na dyplom na nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów .... 40 „

5. Taksa za egzamin dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych:

a) z jednej grupy przedmiotów lub z jednego przedmiotu artystyczno-technicznego .... 10 „

b) z dwóch grup zdawanych łącznie .... 15 „

c) z trzech grup zdawanych łącznie .... 20 „

d) z czterech i więcej grup zdawanych łącznie........ 25 „

6. Taksa za egzamin na świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.... 60 „

7. Taksa za egzamin eksternów na wyższych kursach nauczycielskich zdawany w całości w jednym terminie........ 40 „

8. Taksa za jedną część egzaminu eksternów na wyższych kursach nauczycielskich .... 20 „

9. Taksa za dwie części egzaminu eksternów na wyższych kursach nauczycielskich zdawane łącznie .... 30 „

10. Taksa administracyjna roczna .... 80 „

Taksy wymienione w punktach 1 i 2 stanowią dochód Skarbu Państwa i winny być wpłacane przez zainteresowanych przy pomocy znaczków stemplowych, które dyrekcja szkoły nakleja na wydanym duplikacie.

Taksy wymienione w punktach 3, 4, 5, 6, 7, 8, i 9 są przeznaczone na wydatki związane z przeprowadzeniem egzaminów i na wynagrodzenie egzaminatorów. Zasady podziału taks są określone w regulaminach odpowiednich egzaminów.

Połowę kwoty pobranej tytułem taksy administracyjnej, wymienionej w p. 10 zatrzymuje dyrekcja zakładu do własnej dyspozycji na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych zakładu, a w szczególności na urządzenie lokali szkolnych, pomoce naukowe, na urządzenie ogrodów szkolnych, na różne drobne wydatki, na remont i konserwację lokali szkolnych, wydatki biurowe i t. p. Z tej również części taksy administracyjnej rezerwują dyrekcje

zakładów kwotę, równającą się 8% sumy, pozostającej w dyspozycji dyrekcji, na wydatki organizacyjne wycieczek, na urządzenia i przybory do zabaw ruchowych, sporty i t. p., które dyrekcje organizują we własnym zakresie działania.

Drugą część taksy administracyjnej przekazują dyrekcje zakładów najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek czekowy Nr. 30110 Centralnej Kasy Państwowej do dyspozycji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (Departament Szkolnictwa Ogólnokształcącego) na fundusz specjalny »Taksa Administracyjna«.

Unormowana niniejszem rozporządzeniem taksa administracyjna winna być przez uczniów wpłacana w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, jednak najpóźniej do końca 3-go miesiąca. Uczniowie, którzy uzyskali od tej taksy w jednem półroczu zwolnienie, korzystają ze zwolnienia i w następnem półroczu, o ile istnieją warunki, od których zależy zwolnienie. Zwolnienie obowiązuje na przeciąg roku szkolnego. Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

Od taks wymienionych w punktach 1—9 nie udziela się żadnych zwolnień.

Ze zwolnień od taksy administracyjnej mogą korzystać:

a) dzieci rodziców niezamożnych, oraz dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierając ze skarbu państwa uposażenie służbowe, względnie wynagrodzenie, o ile nie jest wiadome, że posiadają znaczniejszy majątek. Płacą oni połowę taksy administracyjnej, która przypada do podziału stosunkowo między Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i dyrekcję szkoły;
b) w wypadkach zupełnego ubóstwa w całości, przyczem w pierwym rzędzie należy uwzględnić dzieci niezamożnych inwalidów wojennych.

Funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi nie składają podań o zwolnienie od taksy. Dyrekcja może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia zaświadczenia o stanie majątkowym, lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonarjuszem państwowym.

Od taksy przewidzianej w punkcie 10 nie mogą być zwolnieni słuchacze wyższych kursów nauczycielskich, Instytutu pedagogiki Specjalnej i Instytutu Nauczycielskiego, korzystający z urlopu płatnego.

Zwolnień na przeciąg każdego roku szkolnego udziela rada pedagogiczna zakładu po wysłuchaniu wniosków opiekunów klasowych (wychowawców) zainteresowanych uczniów. Zwolnienia następują z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu roku szkolnego na skutek podań, wniesionych do dyrekcji zakładu przez rodziców względnie opiekunów uczniów (na wyższych kursach nauczycielskich i t. p. przez zainteresowanych słuchaczy) w terminie najpóźniej miesięcznym po rozpoczęciu roku szkolnego. Dyrekcja może żądać uzupełnienia podania zaświadczaniem o stanie majątkowym.

Ponieważ w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli kształci się duży procent młodzieży niezamożnej, może zajść potrzeba zwolnienia od taksy administracyjnej w wielu zakładach znacznej liczby wychowanków. Rady pedagogiczne winny jednak baczyć, aby zwolnieni zostali tylko uczniowie, zasługujący na to zarówno ze względu na swą wartość intelektualną i moralną, jak i na stan zamożności. Gdyby zaszła potrzeba zwolnienia ponad 30% ogólnej liczby młodzieży w zakładzie (do powyższej liczby nie wlicza się dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych), Dyrekcja winna się zwrócić do Kuratorjum o stosowne upoważnienie.

Poza tem Kuratorjum winno zarządzić zwolnienie od taksy dzieci w tych szkołach ćwiczeń, które jako szkoły powszechne, są włączone do normalnej sieci szkolnej i do których dzieci są kierowane przez władze nadzorujące wykonanie przepisów o obowiązku szkolnym. W takich wypadkach dzieci, zwolnionych w szkole ćwiczeń, nie wlicza się do wyżej określonej liczby 30%.

Uczniowie nie zwolnieni od taksy obowiązani są wpłacić ją ratami półrocznemi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj rady pedagogicznej, najpóźniej jednak do końca 3-go miesiąca danego półrocza.

W sprawach, związanych z pobieraniem (egzekwowaniem) taksy oraz umarzaniem w wyjątkowych wypadkach nieściągalnych taks, decyduje Kuratorjum.

Kontrolę nad należytem pobieraniem taks od uczniów, względnie rozdziałem i przekazywaniem taksy administracyjnej, wykonują w stosunku do wszystkich zakładów państwowych niezależnie od organów kontroli państwowej Kuratorja.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia przestają obowiązywać wszystkie dotychczasowe rozporządzenia w przedmiocie taks egzaminacyjnych i opłat szkolnych w państwowych zakładach kształcenia nauczycieli szkół powszechnych, a w szcze-

gólności pierwsza część rozporządzenia z dnia 31 sierpnia 1928 r. Nr. I-7055/28, zmieniona niniejszem zarządzeniem.

Rachunkowość i sprawozdawczość omawianych zakładów ureguluje Ministerstwo oddzielnemi przepisami rachunkowo-kasowemi.

Do czasu wydania ich należy w prowadzeniu rachunkowości stosować zasady, zawarte w drugiej części zarządzenia z dnia 31. VIII. 1928 r. Nr. I-7055/28.

Warszawa, dnia 31 sierpnia 1931 r. — Nr. II-19620/31.

(—) *J. Jędrzejewicz*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Pomorskiego
Toruń, dnia 21 września 1931 r.
Nr. I. K. N. 21798/31.

Dyrekcjom zakładów kształcenia nauczycieli

w sprawie taksy i opłaty w zakładach kształcenia nauczycieli

do wiadomości i zastosowania się.

Okregowy Wizytator Szkół (—) *St. Wiśniewski.*

114.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.
Warszawa — Nr. III. T-5944/31.

ZARZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
z dnia 12 września 1931 r.

w sprawie opłat szkolnych w szkołach zawodowych.

Z mocą obowiązującą od początku 1931/32 roku szkolnego, zatem od 1 września 1931 r., zarządzam pobieranie w państwowych szkołach, seminarjach i na kursach zawodowych następujących opłat szkolnych:

I. **Opłata za egzamin wstępny,** którą uiszczają wszyscy kandydaci, przystępujący do tego egzaminu:

a) na kurs pierwszy w szkołach technicznych, średnich technicznych kolejowych, w szkołach i liceach handlowych, oraz w szkołach agrotechnicznych . . . zł. 5.—

b) w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych (męskich i żeńskich), w szkołach majsterskich, w szkołach, rękodzielniczych i gospodarskich żeńskich, seminarjach zawodowych żeńskich i w szkołach niższych technicznych kolejowych . . . . zł. 3.—

II. **Opłata za badania psychotechniczne,** którą uiszczają wszyscy kandydaci poddawani tym badaniom:

a) w szkołach wymienionych w p. I ust. a) . . zł. 2.—
b) w szkołach wymienionych w p. I ust. b) . . zł. 1.—

III. **Opłata wstępna czyli wpisowe,** którą uiszczają wszyscy uczniowie nowoprzyjęci do szkoły lub na kurs, we wszystkich szkołach oraz na kursach z wyjątkiem kursów wędrownych i kursów korespondencyjnych . . . . zł. 10.—

IV. **Opłata za egzamin końcowy,** we wszystkich szkołach . . . . zł. 10.—

V. **Opłata za świadectwa:**

a) za świadectwo ukończenia szkoły lub kursu . zł. 5.—
b) za duplikaty świadectw ukończenia szkoły lub kursu „ 10.—
c) za duplikaty świadectw (wykazy postępów) rocznych, półrocznych względnie semestralnych . . . zł. 12.—

VI. **Opłata za korzystanie z warsztatów, laboratorjów, pracowni, narzędzi mierniczych, maszyn do pisania i rachowania oraz za zużycie materjałów.**

A. **W szkołach:**

a) na wydziałach szkół technicznych: mechanicznych, elektrycznych, elektromechanicznych, mechaniczno-elektrotechnicznych, lotniczych, samochodowych, chemicznych, ceramicznych, młynarskich, piwowarskich, włókienniczych, górniczych, hutniczych, kolejowych (mechanicznych), przemysłowo-leśnych, półrocznie zł. 60.—
b) na wydziałach szkół technicznych: budowlanych, drogowych, drogowo-budowlanych, drogowo-wodnych, mierniczych, meljoracyjnych, miernictwa kopalnianego, wiertniczych, eksplotacyjnych (kolejowych) półrocznie . . . . zł. 40.—
c) w szkołach agrotechnicznych średnich półrocznie zł. 60.—
d) w Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu półrocznie „ 75.—
e) w szkołach kolejowych niższych półrocznie „ 35.—

f) w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych męskich półrocznie . . . . zł. 35.—
g) w szkołach rękodzielniczych i gospodarczych żeńskich oraz w seminarjach zawodowych żeńskich półrocznie . . . . zł. 30.—
h) w szkołach i liceach handlowych półrocznie zł. 50.—
i) w szkołach mistrzów mechaników oraz na kursie Majstrów i Podmajstrzych Młynarskich w Bydgoszczy półrocznie . . . . zł. 35.—
j) w szkołach mistrzów budowlanych, drogowych i meljoracyjnych półrocznie . . . . zł. 35.—
k) w szkołach rzemiosł budowlanych, koszykarskich i szewckich, rocznie . . . . zł. 5.—

Opłaty wymienione w powyższym punkcie **obowiązują wszystkich bez wyjątku uczniów,** niezależnie od tego, czy uczeń korzysta w danym semestrze, lub na kursie z warsztatów, laboratorjów, pracowni i t. p. urządzeń szkolnych.

B. **Na kursach:**

a) na kursach radjotechnicznych, na kursach Ogrodnictwa w Poznaniu i w Wilnie rocznie płatne zgóry zł. 80.—
b) na kursach rocznych dla elektromonterów i dla pracowników przemysłu metalowego, za cały kurs płatne zgóry w dwóch równych ratach . . . . . zł. 60.—
c) na kursach półrocznych dla elektromonterów, dla maszynistów i palaczy, za cały kurs płatne zgóry zł. 30.—
d) na kursach kilimkarstwa miesięcznie płatne zgóry zł. 5.—
e) na kursach rysunków zawodowych dla rzemieślników przemysłu metalowego, budowlanego i drzewnego miesięcznie płatne zgóry . . . . zł. 3.—
f) na kursach rysunku odręcznego miesięcznie płatne zgóry . . . . zł. 3.—
g) na kursach snycerstwa i rzeźbiarstwa dla rzemieślników przemysłu drzewnego, kamieniarskiego i sztukatorskiego, miesięcznie, płatne zgóry . . . zł. 3.—
h) na kursach rękodzielniczych, gospodarczych i handlowych zorganizowanych przy średnich szkołach zawodowych żeńskich i seminarjach zawodowych żeńskich miesięcznie, płatne zgóry . . . . zł 5.—
i) na kursach rękodzielniczych i gospodarczych zorga-

nizowanych przy niższych szkołach zawodowych żeńskich miesięcznie, płatne zgóry . . . . . zł. 3.—

j) na kursach trykotarstwa maszynowego i haftu maszynowego oraz na kursach gorzelniczych za cały kurs, płatne zgóry . . . . zł. 20.—

k) na kursach wieczornych kroju i szycia, zorganizowanych przy państwowych szkołach i seminarjach zawodowych żeńskich, miesięcznie, oraz na kursach korespondencyjnych półrocznie od przedmiotu, płatne zgóry . . . . zł. 5.—

l) na kursach wędrownych, prowadzonych przez państwowe szkoły zawodowe żeńskie, miesięcznie, płatne zgóry . . . . zł. 3.—

Całkowite opłaty, wymienione w punkcie I i II, wzięte łącznie, przeznacza się do ogólnego podziału między egzaminujących nauczycieli narówni z prowadzącymi badania psychotechniczne, wszystkie opłaty wymienione w punktach: III, IV, V a i VI powinny być wpłacane przez dyrekcje szkół za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek czekowy Nr. 30110 Centralnej Kasy Państwowej, na fundusz specjalny »taksa administracyjna« do dyspozycji Ministeystwa W. R. i O. P.

Taksy, wymienione pod V a i c, stanowią dochód państwowy i winny być wpłacane przez zainteresowanych przy pomocy znaczków stemplowych, które dyrekcja szkoły nakleja na wydanym duplikacie.

VII. **Opłaty na fundusz doraźnych pomocy naukowych, bibljotek uczniowskich, urządzeń higjenicznych i gier ruchowych,** półrocznie, semestralnie:

a) w szkołach agrotechnicznych średnich i Ogrodnictwa w Poznaniu oraz w szkołach i na wydziałach chemicznych, ceramicznych i piwowarskich . . zł. 35.—
z której to sumy przeznacza się: na potrzeby pracowni szkolnych zł. 18; na bibljotekę uczniowską (książki i prenumerata pism, zwłaszcza zawodowych) zł. 5; na gry ruchowe i przyrządy gimnastyczne zł. 2; na apteczkę szkolną, pomoc dentystyczną i urządzenia natryskowe zł. 2; na doraźne pomoce naukowe i wycieczki szkolne zł. 8;

b) w szkołach technicznych wyliczonych w p. VI A ust. a) i b), oprócz szkół chemicznych, ceramicznych i piwowarskich . . . . zł. 25.—
z czego na bibljotekę uczniowską (książki i prenu-

merata pism, zwłaszcza zawodowych) przeznacza się zł: 6; na gry ruchowe i przyrządy gimnastyczne zł. 2; na apteczkę szkolną, pomoc dentystyczną i urządzenia natryskowe zł. 2; na doraźne pomoce naukowe i wycieczki szkolne zł. 15;

c) w szkołach i na kursach wyliczonych w p. VI A ust. e, f, g, h, i, j, k . . . . zł. 15.—

z czego przeznacza się: na bibljotekę uczniowską (książki i prenumerata pism, zwłaszcza zawodowych) zł. 4; na gry ruchowe i przyrządy gimnastyczne zł. 2; na apteczkę szkolną, pomoc dentystyczną i urządzenia natryskowe zł. 2; na doraźne pomoce naukowe i wycieczki szkolne zł. 7;

d) na kursach radjotechnicznych, na Kursach Ogrodnictwa w Poznaniu i Wilnie . . . . zł. 25.—
które przeznacza się na bibljoteki kursów, renowację sprzętu naukowego i uzupełnienie pomocy naukowych;

e) na kursach kilimkarstwa, oraz kursach trykotarstwa i haftu maszynowego, co miesiąc, płatne zgóry, zł. 7.—
które przeznacza się na zakup materjałów do pracy.

Uwaga: Z funduszu gier ruchowych i przyrządów gimnastycznych 25 gr. przeznaczone jest stosownie do okólnika z dnia 19. V. 26 r. Nr. 0 Prez. 3460/26 (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 9 poz. 105) na budowę domów wycieczkowych.

W wypadkach szczególnych, za każdorazowem zezwoleniem Kuratorjum, opłaty przewidziane w p. VII, mogą być podzielone w inny sposób i zużyte na cele szersze, związane z podniesieniem nauczania, jak np. zakup przyrządów, instrumentów lub tablic do wykładów. Inwestycje większe jak np. zakup maszyn, koszty wystaw szkolnych i wycieczek naukowych, wydawanie podręczników przez biuro Zawodowych Pomocy Naukowych i t. p., mogą być dokonane z tego funduszu jedynie za zezwoleniem Ministerstwa.

Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum, otrzymanych z tytułu powyższych opłat, normują do chwili wydania innych zarządzeń przepisy dla Dyrekcyj, jako specjalnych poborców.

Z końcem roku szkolnego, najpóźniej do dnia 15 sierpnia, Dyrekcje powinny złożyć Kuratorjum szczegółowe sprawozdania z użycia sum, jakie wpłynęły od uczniów z tytułu opłat przewidzianych w p. VII.

VIII. **Opłaty za druki.**

Oprócz wyżej wymienionych opłat, uczniowie powinni opłacać wszelkiego rodzaju zaświadczenia i druki, jak np. dla celów wojskowych, dla uzyskania ulg na kolejach i t. p. po 20 gr. za każdy druk lub zaświadczenie. Kwoty uzyskane z powyższego tytułu powinny być wpłacone przez Dyrekcje do Kas Skarbowych na odnośny § i poz. preliminarza przychodowego Ministerstwa W. R. i O. P.

Opłaty wymienione w punktach I, II i IV winny być uiszczone przed przystąpieniem ucznia do egzaminu; opłata wymieniona w punkcie III powinna być uiszczona po przyjęciu ucznia do szkoły, nie później jak w ciągu trzech tygodni od daty rozpoczęcia roku szkolnego.

Opłaty wymienione w punktach IV-A i VII powinny być uiszczane w I półroczu, najpóźniej do dnia 30 listopada, w II półroczu najpóźniej do dnia 30 kwietnia (w szkołach rzemiosł budowlanych do 30 czerwca), pod rygorem bezwarunkowego niedopuszczenia ucznia do zajęć szkolnych.

Opłaty wpłacane przez uczniów nie podlegają zwrotowi.

Ze zwolnienia częściowego lub całkowitego od opłat, wymienionych w punktach IV i IV-A, mogą korzystać dzieci niezamożnych rodziców, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne, a sprawowanie dobre, przyczem w pierwszym rzędzie należy uwzględnić dzieci niezamożnych inwalidów wojennych. Dzieci czynnych funkcjonarjuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierających ze Skarbu Państwa uposażenie służbowe, względnie wynagrodzenie, są wolne od opłat, wymienionych w punktach III, IV i IV-A, o ile wykazują postępy w naukach dostateczne, a sprawowanie dobre, z zastrzeżeniem, że rodzice ich nie posiadają znaczniejszego majątku.

Funkcjonarjusze państwowi i wojskowi zawodowi nie składają podań o zwolnienie od wymienionych opłat. Dyrekcja może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia zaświadczenia o stanie majątkowym, lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonarjuszem państwowym.

Zwolnień na przeciąg każdego roku szkolnego udziela rada pedagogiczna. Zwolnienia następują z końcem drugiego miesiąca po rozpoczęciu roku szkolnego na skutek podań, wniesionych do dyrekcji zakładu przez rodziców względnie opiekunów w terminie najpóźniej miesięcznym po rozpoczęciu roku szkolnego. Dyrekcja

może zażądać uzupełnienia podania zaświadczeniem o stanie majątkowym. Uczniowie nie zwolnieni od powyższych opłat obowiązani są wpłacić je ratami półrocznemi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj rady pedagogicznej, najpóźniej jednak do końca 3-go miesiąca danego półrocza.

Nowowstępujący uczniowie w I półroczu szkolnem **od żadnych opłat nie mogą być zwolnieni;** nie dotyczy to dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Ogólna liczba uczniów niezamożnych, zwolnionych z opłat szkolnych przez Radę Pedagogiczną, nie może przekraczać 20% całkowitej liczby uczniów w szkole (do powyższej liczby nie wlicza się dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych). Rada Pedagogiczna może jednak, w wyjątkowych wypadkach, zakwalifikować większą liczbę uczniów do zwolnienia; w tym wypadku dyrekcja szkoły występuje, na podstawie uchwały Rady Pedagogicznej, z odpowiednim wnioskiem do Kuratorjum Okręgu Szkolnego o stosowne upoważnienie. Wnioski o zwolnienie uczniów ponad 20% normę winny być złożone przez dyrekcje szkół właściwej władzy w I półroczu najpóźniej do dnia 10-go października, a w II półroczu najpóźniej do dnia 10 marca (w szkołach rzemiosł budowlanych do dnia 30 kwietnia).

Dyrekcje Szkół składają Kuratorjom Okręgu Szkolnego cyfrowe sprawozdania z ilości uczniów, podlegających opłatom oraz zwolnionych od opłat z podaniem podstawy zwolnienia (według załączonego schematu), **w I półroczu przed dniem 1 grudnia, a w II półroczu przed dniem 1 kwietnia** (w szkołach rzemiosł budowlanych przed dniem 1 czerwca).

Od opłat przewidzianych w p. III (za wyjątkiem dzieci funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych) i VII zwolnień zasadniczo nie udziela się. Jednak w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zwolnień od tych opłat, jak również zwolnień od opłat nowowstępujących uczniów w I-em półroczu szkolnem, w drodze wyjątku, będzie udzielało Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Od opłat przewidzianych w pp. I, II, V, VI-B i VIII nikt zwolniony być nie może.

Wszelkie dotychczasowe przepisy w powyższej sprawie tracą moc obowiązującą.

(—) *J. Jędrzejewicz*
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Państw ....

w ....

Załącznik do pisma z dn. 12 września 1931 r.
Nr. III. T-5944/31.

I półrocze r. szk. 193 /3

Wydział	Klasa lub kurs	Liczba uczniów				Liczba zwolnionych				Liczba uczn. wnoszących opłaty szkolne	Pobrano									Uwagi: *)
		nowowstępujących	dawnych	kończących	razem	dzieci funkc. państ. i zawod. wojsk.	niezamożnych w granicach 20%	niezamożnych ponad normę 20%	razem		Liczba uczn. od których pobrano wpisowe po 10 zł.	Liczba uczniów, od których pobrano za warsztaty, laboratorja i t. d. po złotych:								
												75	60	50	40	35	30	20	5	

.............................., dnia .... 193..... r.

Dyrektor Szkoły

*) podać w uwagach datę i numer pisma władzy wyższej, mocą którego zwolniono ponad 20% normę pewną ilość uczniów niezamożnych.

MINISTERSTWO
Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Warszawa, dnia 28 września 1031 r.
Nr. II-20496/31.

115.

Prace ministerjalnych instruktorów w szkołach średnich ogólnokształcących w r. szk. 1931/32.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że **pełnienie obobowiązków ministerjalnych instruktorów w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli** powierzyło na rok szkolny 1931/32 w zakresie nauki:

1. **religji** .... — Ks. E. Szwejnicowi,
2. **jęz. polskiego** .... — p. D-rowi Wład. Szyszkowskiemu
p. Jadwidze Dańcewiczowej
oraz p. Juljuszowi Saloniemu,
3. **filologji klasycznej** .... — p. Karolowi Dąbrowskiemu
oraz p. Rudolfowi Szerenkowskiemu,
4. **jęz. nowożożytnych** .... — p. Wandzie Dewitzowej
oraz p. Halinie Nieniewskiej,
5. **historji** .... — p. Dr. Halinie Mrozowskiej,
6. **geogratji** .... — p. Gustawowi Wuttkemu
oraz p. Michałowi Janiszewskiemu,
7. **matematyki** .... — p. Bronisławowi Bieleckiemu,
p. Michałowi Dowgirdowi
oraz p. Antoniemu Rusieckiemu,
8. **fizyki** .... — p. D-rowi Bolesławowi Gaweckiemu,
p. Józefowi Alichniewiczowi
oraz p. Janowi Pniewskiemu,
9. **chemji** .... — p. Janowi Harabaszewskiemu,
10. **przyrodoznawstwa** .... — p. Edwardowi Gemborkowi
oraz p. Antoniemu Mączakowi,
11. **propedeutyki filozofji** — p. D-rowi Bolesławowi Gaweckiemu,
12. **robót ręcznych** .... — p. Marji Vogelsang,
p. Franciszkowi Buczkowskiemu
oraz p. Stanisławowi Gabrjelowi,
13. **śpiewu i muzyki** .... — p. Piotrowi Moossowi,
oraz p. Karolowi Hławiczce (tylko w zakładach kształc. naucz.),
14. .... p. Helenie Czerwińskiej (w seminarjach ochraniarskich).

W sprawach związanych z organizacją pracy metodyczno-dydaktycznej w zakresie poszczególnych przedmiotów na terenie szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli udzielać będą PP. Instruktorki i Instruktorzy **informacyj** w gmachu Ministerstwa (Aleja Szucha 25 II p. pokój Nr. 21 w następujących dniach i godzinach:

A. Każdego tygodnia

Ks. E. Szwejnic w soboty od godz. 10—11,
p. M. Dowgird w środy od godz. 14—15,
p. J. Harabaszewski w poniedziałki od godz. 14—15,
p. Dr. Wł. Szyszkowski we wtorki od godz. 13—14,
p. K. Hławiczka w środy od godz. 13—14.

B. Od 1—5 i od 16—20 każdego miesiąca

	8—9	9—10	10—11	11—12	12—13	13—14	14—15
1 i 17	Dąbrowski Szerękowski	Mrozowska	Dańcewiczowa	Mooss	Gemborek Mączak	Alichniewicz Gawecki Dewitzowa Nieniewska	Bialecki Rusiecki
2 i 17	Dąbrowski Szerękowski		Saloni Dańcewiczowa		Gabrjel	Vogelsang Buczkowski	Wuttke Janiszewski
3 i 18	Dąbrowski Szerękowski	Mrozowska Dewitzowa Nieniewska		Bielecki Mooss Rusiecki	Gemborek Mączak	Gawecki Alichniewicz	Wutlke Janiszewski
4 i 19			Saloni Dańcewiczowa	Gabrjel	Vogelsang Buczkowski	Gawecki Alichniewicz	Wuttke Janiszewski
5 i 20		Mrozowska	Gabrjel	Mooss	Gęborek Mączak	Dewitzowa Nieniewska Buczkowski Vogelsang	Rusiecki Bielecki

Instruktorka p. Czerwińska udziela informacyj w Seminarjum Ochroniarskiem w Warszawie (ul. Nowy Świat 19), a p. instruktor Pniewski w Państw. Seminarjum żeńskiem w Płocku.

Za Dyrektora Departamentu
(—) *Dr. M. Mendys.*
Naczelnik Wydziału.

116.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.
Warszawa, dnia 17 czerwca 1931 r.
Nr. III. Z-3863/31.

Zalecenie filmu p. t. „Szkolnictwo Zawodowe Żeńskie w Polsce".

Ministerstwo zwraca uwagę na film p. t. »Szkolnictwo Zawodowe Żeńskie w Polsce«, wykonany przez Instytut Filmowy pod kierunkiem Dep. III przy współudziale Warszawskiej Poradni Zawodowej dla Dziewcząt Stowarzyszenia »Służba Obywatelska«.

Film ten zasługuje na rozpowszechnienie w szkołach żeńskich wszelkich typów, **zwłaszcza w 6 i 7 oddziałach szkół powszechnych.**

Wspomniany film może być wypożyczany dla tych celów, począwszy od września b. r. Zgłoszenia należy nadsyłać pod adresem Poradni Zawodowej dla Dziewcząt w Warszawie, ul. Wspólna 81.

Podsekretarz Stanu (—) *K. Pieracki*

117.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publiczn.
Warszawa, dnia 2 października 1931 r.
Nr. I. Prez-7159/31.

Kino objazdowe Zjednoczenia Pracowników Niewidomych R. P.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca uwadze i pomocy Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Inspektoratów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw szkół i zakładów naukowych działalność kina objazdowego wyświetlającego filmy naukowe i działającego z ramienia i na rzecz Zjednoczenia Pracowników Niewidomych Rzeczypospolitej Polskiej.

Kino wyświetla filmy: »Kraina Baśni i Cudów — Indostan«, »Borneo«, »Pośród dzikich i dzikich zwierząt«.

Dochód z powyższej imprezy przeznaczony jest na warsztaty pracy dla niewidomych.

Cena biletów nie może przekraczać 50 groszy.

Podsekretarz Stanu (—) *K. Pieracki.*

118.

OKÓLNIK

do Panów Inspektorów szkolnych i Nauczycielstwa

w sprawie oświaty pozaszkolnej.

Podobnie jak w latach ubiegłych należy i w obecnym sezonie podjąć pracę oświatową wśród młodocianych i dorosłych, gdyż jest ona konieczną zarówno ze względu na podniesienie ogólnego poziomu umysłowego i kulturalnego jakoteż ze względu na konieczność przeciwdziałania akcji kulturalno-oświatowej, prowadzonej przez czynniki niezawsze przychylnie nastrojone dla państwowości polskiej. Obecna zwłaszcza chwila wymaga wzmożonej pracy oświatowej. Chodzi bowiem o konieczność racjonalnego wyjaśnienia dzisiejszych piekących zagadnień natury gospodarczej, które są żywo wykorzystywane przez czynniki wrogie naszemu ustrojowi społecznemu. Jeżeli w latach poprzednich akcja oświatowa, prowadzona pod tym kątem widzenia była potrzebną, to w chwili obecnej jest ona wprost konieczna z punktu widzenia ogólnopaństwowego.

Władze szkolne starały się dotychczas, by przy pomocy finansowej samorządów powiatowych odpowiednio wynagrodzić systematyczną pracę oświatową nauczycielstwa. Obecnie jednak kredyty przeznaczone na pracę oświatową ze strony samorządów powiatowych uległy pewnemu ograniczeniu, aczkolwiek mniejszemu niż w innych działach pracy samorządowej. Mimo to wierzę, że fakt ten nie wpłynie na ograniczenie systematycznych prac oświatowych, gdyż ogólne potrzeby w tej dziedzinie nie tylko nie zmniejszyły się, lecz przeciwnie wzrosły. Ufam też, że ogół nauczycielstwa, bez względu na możliwości finansowe, stanie karnie i ofiarnie do pracy oświatowej i jak zawsze, tak i obecnie okaże wielkie zrozumienie akcji oświatowej na Pomorzu jako akcji o charakterze państwowym oraz konieczności państwowych, które na każdem polu wywołują oszczędność i ograniczenia.

Z form oświaty pozaszkolnej w pierwszym rzędzie wymagają uwzględnienia: kursy wieczorowe oświaty pozaszkolnej oraz akcja świetlicowa, zwłaszcza w odniesieniu do P. W. W odniesieniu do kursów wieczorowych oświaty pozaszkolnej obowiązują nadal zasady podane w okólniku Kuratorjum z dnia 26. VIII. 30 r. Nr. I. O. P. 18187/30, ogłoszone w Dz. Urz. Kuratorjum Nr. 7, poz. 79 z roku 1930 przyczem zaznaczam, że program kursów wieczorowych, określony w tym okólniku, pozostaje bez zmiany. Podkreślam specjalnie ważność przedmiotu nauki o Polsce współczesnej, dla

którego można nawet powiększyć ilość godzin, przewidzianych w programie na ten przedmiot, zmniejszając ilość godzin (w kompletach bardziej zaawansowanych) rachunków lub niekiedy języka polskiego. Przy nauczaniu języka polskiego, historji Polski, geografji, nauki o Polsce współczesnej może oddać duże usługi zarówno słuchaczom jak i Nauczycielstwu tygodnik »Młody Gryf«, który zalecony został okólnikiem Kuratorjum z dnia 17. VII. 31 r. Nr. O. 16167/31 ogłoszonym w Dz. Urz. Kuratorjum Nr. 8 z roku 1931, poz. 94.

Należy także zwrócić większą uwagę na nauczanie śpiewu, zwłaszcza pieśni ludowych różnych regjonów Polski.

Celem uniknięcia zbyt nierównego poziomu słuchaczy, co przyczynia się później niejednokrotnie do zmniejszenia liczby słuchaczy na kursie, należy przy przyjmowaniu słuchaczy na kurs stosować pewną selekcję, prowadząc pracę oświatową oddzielnie z grupą słuchaczy przejawiających największe braki.

Przy organizowaniu kursów często może okazać się pożytecznem oparcie pracy o jakieś towarzystwo lub organizację, które dostarczą słuchaczy, pomogą do wywarcia należytego moralnego wpływu w kierunku utrzymania stałej dobrej frekwencji, a nieraz nawet mogą przyczynić się do częściowego pokrycia wydatków związanych z prowadzeniem kursów. W rozwojowem ujęciu pracy oświaty pozaszkolnej nie należy zapominać o tych, którzy już ukończyli 2-u stopniowe kursy wieczorowe.

Jako stojący wyżej pod względem umysłowym i kulturalnym powinni oni stać się pomocnikami w dalszem szerzeniu oświaty wśród społeczeństwa, a jednocześnie powinni być zachęcani do dalszego samokształcenia przy pomocy bibljotek, odczytów i t. p.

Na terenie Pomorza istnieją możliwości uzyskania odpowiednich, stałych lokali na świetlice, które urządzone sposobem gospodarczym oraz zaopatrzone (przy pomocy Samorządu Powiatowego lub organizacyj) w odpowiednie czasopisma, posłużą jako miejsca rzetelnej pracy oświatowej i pozwolą młodocianym i dorosłym na kulturalne spędzanie czasu. Zwracam uwagę, że świetlice nie powinny znajdować się w jednym budynku z oberżą, karczmą, restauracją i t. p., gdyż praca świetlicowa musi być zdecydowanie oddzielona od takich lokali, zwłaszcza mających wyszynk alkoholu. Praca w świetlicach winna odbywać się systematycznie w określone dnie i godziny, by Władze Szkolne mogły przyjrzeć się sposobowi i rezultatom tejże pracy. Zorganizowane i czynne w bieżącym sezonie świetlice należy zgłosić Panom Inspektorom szkolnym lub Powiatowym Referentom Oświatowym, podając opis urządzenia

świetlicy, rodzaj prac prowadzonych, dnie i godziny pracy, nazwisko kierownika i pracowników świetlicy.

Praca na kursach wieczorowych będzie w bieżącym roku szkolnym opłacana, o ile możności, przez Samorządy Powiatowe.

Opłata za jednostkę lekcyjną wynosić będzie 1 zł.; opłata ta może być podniesiona przez Pow. Komisję Oświatową.

Opłaty specjalnej za kierownictwo kursów zasadniczo obecnie nie przewiduje się, chociaż Pow. Komisje Oświatowe mogą tę opłatę uchwalić w wysokości 10% należności za wszystkie odbyte na kursie godziny.

Kursy należy zgłaszać w terminie do 20 października b. r., a po uzyskaniu przyjęcia na etat powiatowy, należy rozpocząć na nich naukę od 3-go listopada b. r. Kursy nie przyjęte na etat samorządu powiatowego, o ile będą prowadzone, winny podporządkować się zarządzeniom Władz Szkolnych.

Wszelkie kursy o programie odmiennym od ustalonego przez Kuratorjum winny uzyskać zatwierdzenie programu przez Kuratorjum.

Szkoły organizowane dla dorosłych o programie 7 kl. szkoły powszechnej winny otrzymać zezwolenie od Kuratorjum.

Zarządzam, by w powiatach: morskim, grudziądzkim, toruńskim, chełmińskim, brodnickim i tczewskim w sprawach oświaty pozaszkolnej zwracać się bezpośrednio do Pow. Referentów Oświatowych; w pozostałych powiatach do Panów Inspektorów szkolnych. Zaznaczam, że w niektórych Inspektoratach szkolnych zostali powołani do pomocy Panom Inspektorom szkolnym specjalni nauczyciele w charakterze p. o. powiatowych referentów oświatowych.

Podając powyższe wytyczne do wiadomości i zastosowania, mam nadzieję, że tempo i zakres pracy oświatowej w bieżącym sezonie zimowym ulegną wzmożeniu.

Panom Inspektorom szkolnym polecam, by przy stawianiu wniosków w sprawie mianowań, przeniesień i t. p. zmianach personalnych dawali pierwszeństwo, przy równych innych kwalifikacjach, jednostkom biorącym żywy udział w pracy społeczno-oświatowej.

Toruń, dnia 3 października 1931 r. — Nr. I. O. P. 23185/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

119.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i Inspektoratów szkolnych

w sprawie wyborów do Rad Szkolnych Powiatowych.

Z dniem 31 grudnia 1931 r. kończy się kadencja członków dotychczasowych Rad Szkolnych Powiatowych i Miejskich, a z dniem 1-go stycznia 1932 r. powinny rozpocząć swe czynności Rady Szkolne Powiatowe i Miejskie w nowym składzie członków.

W związku z tem zarządzam co następuje:

I. Dnia 12 listopada br. Dyrekcje państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz Dyrekcje państwowych seminarjów nauczycielskich przeprowadzą wybory przedstawicieli oraz ich zastępców do Rad Szkolnych Powiatowych (Miejskich) na podstawie § 13 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 28 października 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 23, poz. 150) zmienionego rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 lipca 1921 r. (Dz. Urz. Minist. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 114) według regulaminu wyborów, ogłoszonego w Dziennik Urz. Okr. Szk. Pom. rok 1922, Nr. 5, poz. 74 a.

Przewodniczyć na posiedzeniach wyborczych będą pp. Dyrektorowie, lub ich zastępcy z tem, że jeżeli w jednej mieiscowości, czy też powiecie jest więcej szkół średnich ewentualnie seminarjów nauczycielskich, członka Rady Szkolnej Powiatowej (Miejskiej) wybiera wspólne zebranie gron nauczycielskich pod przewodnictwem jednego z Pp. Dyrektorów gimnazjum lub seminarjum nauczycielskich a mianowicie:

zebraniu nauczycieli gimnazjów w Chełmnie przewodniczyć będzie p. Dyrektor Dr. Czesław Frankiewicz, w Grudziądzu p. Dyrektor Jan Puppel, w Nowemmieście wspólnemu zebraniu nauczycieli progimnazjum lubawskiego i nowomiejskiego p. Dyrektor Stanisław Lubicz-Majewski, w Tczewie p. Dyrektor Hieronim Miączyński, w Toruniu p. Dyrektor Józef Dutkowski.

Zebraniu nauczycieli państwowych seminarjów nauczycielskich w Toruniu przewodniczyć będzie p. Dyrektor Tomasz Targowski.

Nazwiska wybranych przedstawicieli oraz ich zastępców podadzą Kuratorjum do wiadomości Pp. Przewodniczący zebrań wyborczych następnego dnia po wyborach (art. 8 Regulamin wyborów), a najpóźniej do dnia 1 grudnia br. właściwym Pp. inspektorom szkolnym powiatowym (w m. Toruniu p. inspektorowi szkolnemu

na miasto Toruń), jako przewodniczącym Rad Szkolnych Powiatowych (Miejskich).

II. 1. Panowie Inspektorowie szkolni powiatowi do końca listopada br. przeprowadzą wybory przedstawicieli nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych całego Powiatu (miasta Toruń, Grudziądz i Gdynia osobno) według Regulaminu, ogłoszonego w Dz. Urz. Okr. Szk. Pom. z roku 1922 nr. 3, poz. 36 a, przyczem

a) art. 1. Regulamin zmienia się o tyle, że termin wyborów ustala inspektor szkolny, a nie Kurator,

b) art. 9 otrzymuje następujące brzmienie:

»Najdalej do dnia 5 grudnia br. Pp. Inspektorowie podadzą Kuratorjum spis delegatów i ich zastępców, wybranych do Rady Szkolnej Powiatowej (Miejskiej) w myśl punktów d, e, h, § 11-go rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 28 października 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. r. 1920, nr. 23, poz. 150).

Do zawiadomienia należy dołączyć uwierzytelnione odpisy protokułów wyborczych.

Jednocześnie należy Kuratorjum podać nazwiska duchownych wyznania rzymsko katolickiego i ewentualnie ewangelickiego (o ile powiat liczy więcej niż 2000 ewangelików) oraz lekarzy, proponowanych na członków Rady Szkolnej w myśl punktów b, c, g wyżej wymienionego rozporządzenia.

Kuratorjum występuje równocześnie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Toruniu z prośbą o wydanie zarządzenia, aby sejmiki powiatowe względnie Rady miejskie wybrały możliwe najrychlej pieciu przedstawicieli społeczeństwa i tyluż zastępców do Rad Szkolnych Powiatowych (Miejskich). Jeżeli Wydziały Powiatowe (Magistraty) nie zawiadomią na czas Pp. Inspektorów o wybranych przedstawicielach ludności i nie podadzą ich adresów, powinni Pp. Inspektorowie zwrócić się do Wydziałów Powiatowych (Magistratów) o przyśpieszenie wyborów.

2. W zaproszeniu (a nie wezwaniu) nauczycieli publicznych szkół powszechnych na zjazd wyborczy Pp. Inspektorowie powinni wyraźnie zaznaczyć, że nauczyciele nie otrzymują żadnych ani diet, ani zwrotu kosztów podróży i że nauczyciele, którzy nie wezmą udziału w zjeździe będą obowiązani pełnić normalną służbę w szkole. To samo dotyczy nauczycieli progimnazjum lubawskiego.

3. Datę zjazdu wyborczego Pp. Inspektorowie powinni do dnia 29 października br. podać Kuratorjum do wiadomości.

4. Korzystając ze zjazdu nauczycieli szkół powszechnych z całego powiatu należy do porządku dziennego posiedzenie wsta-

wić aktualny referat jednego z nauczycieli oraz omówić z nauczycielstwem najnowsze rozporządzenia władz szkolnych.

Toruń, dnia 24 września 1931 r. — Nr. I-22123/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

120.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj Szkół Średnich Ogólnokształcących, Zakładów Kształcenia Nauczycieli, Szkół Zawodowych i P. P. Inspektorów Szkolnych na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego

w sprawie udziału nauczycielstwa w akcji pomocy dla bezrobotnych i opieka nad ubogą młodzieżą szkolną.

Do walki z bezrobociem jako groźną kleską społeczną, powstałą na tle światowego kryzysu ekonomicznego, powołane zostało całe społeczeństwo. Z inicjatywy Centralnych Władz Państwowych zorganizowane zostały na terenie całej Rzeczypospolitej komitety wojewódzkie, powiatowe (miejskie) i parafjalne, mające na celu wyszukiwanie dla bezrobotnych pracy, względnie udzielanie im pomocy w postaci zapomóg pieniężnych (na mieszkanie) oraz dostarczanie niezbędnych produktów w naturze (odzież, opał, żywność). Jest to akcja nietylko w ścisłem tego słowa znaczeniu humanitarna, lecz mająca w chwili obecnej również doniosłe znaczenie państwowe. W akcji tej nie może braknąć ofiarnej i bezinteresownej współpracy także i Nauczycielstwa.

Wyrażam i obecnie pewność, że Nauczycielstwo podwładnych mi szkół i zakładów na terenie Okręgu Szkolnego Pomorskiego przez uczestnictwo w lokalnych komitetach pomocy dla bezrobotnych weźmie żywy udział w tej doniosłej akcji społeczno-państwowej.

Równocześnie zwracam się z gorącym apelem do Wszystkich Rad i Komitetów Rodzicielskich, istniejących przy szkołach w Okręgu Szkolnym Pomorskim, aby tam, gdzie to dotychczas nie nastąpiło, zorganizowały dla ubogiej dziatwy szkolnej w lokalach szkół możliwie wydatne dożywianie i naukę w godzinach poza lekcyjnych w należycie ogrzanych i oświetlonych salach szkolnych. Nadzór i opieka nad młodzieżą, objętą tą akcją, należy głównie do P. P. Wychowawców szkolnych i Nauczycieli. Szczególną uwagę należy przytem zwrócić na uczęszczające do szkoły dzieci rodziców bezrobotnych. Nie należy dopuszczać, aby dzieci te korzystały bezpo-

średnio z pomocy dla bezrobotnych na punktach dożywiania, rozdziału odzieży, zapomóg i t. d. razem z dorosłymi, lecz zogniskować całą tę akcję dla dzieci szkolnych w lokalach szkół i pod nadzorem nauczycieli, o ile to będzie potrzebne i możliwe, w zależżności od miejscowych warunków.

Nie wątpię, że Nauczycielstwo Okręgu Szkolnego Pomorskiego weźmie jak najliczniejszy udział w społeczno-państwowej akcji pomocy dla bezrobotnych, a szczególną troską i opieką otoczy ubogą młodzież szkolną i dzieci rodziców, pozbawionych pracy.

Toruń, dnia 1 października 1931 r. — Nr. 0. 23085/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

121.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj państwowych i prywatnych szkół średnich, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych i Inspektoratów szkolnych

w sprawie „Dnia Oszczędności“.

W związku z przypadającym w dniu 31 października b. r. obchodem „Dnia Oszczędności“ zawiązał się w Warszawie Centralny Komitet obchodu „Dnia Oszczędności“, w miastach zaś prowincjonalnych powstaną Komitety Szkolne.

Celem obchodu będzie uświadamianie najszerszych sfer społeczeństwa o roli i znaczeniu oszczędności dla jednostki, społeczeństwa i państwa.

Ze względu na doniosłe znaczenie oszczędności dla państwa i społeczeństwa oraz rolę wychowawczą idei oszczędności, a także z uwagi na podjętą na terenie wszystkich szkół akcję organizacji Szkolnych Kas Oszczędności, polecam na podstawie pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 29 września b. r. Nr. I. Org. 1548/31, aby w pracach Komitetów Lokalnych Obchodu „Dnia Oszczędności“ wzięli jaknajszerszy udział nauczyciele wszelkich kategoryj szkół.

Toruń, dnia 8 października 1931 r. — Nr. 0. 23167/31.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) F. Śliwiński
p. o. Naczelnika Wydziału.

122.

OKÓLNIK

do Dyrekcyj państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Panów Inspektorów szkolnych oraz Kierowników publicznych szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w sprawie przestrzegania przepisów o opłatach pocztowych

W związku z pismem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12 września 1931 r. Nr. I Prez. 3834/31 przypominam okólnik Kuratorjum z dn. 9 września b. r. Nr. O-20965/31 (Dz. Urz. Kur. Okr. Szk. Pom. Nr. 9 poz. 106) i zarządzam, co następuje:

1. Należy ograniczyć wysyłanie urzędowych przesyłek listowych w ogólności, a szczególnie przesyłek poleconych za zwrotnem poświadczeniem odbioru. Wysyłanie tych ostatnich może mieć miejsce wyłącznie w wypadkach koniecznych.

2. Dyrekcje, P. P. Inspektorzy Szkolni i Kierownicy szkół winni od czasu do czasu osobiście badać czy wysyłane i nadchodzące urzędowe przesyłki listowe, wolne od opłat pocztowych, nie są nadużywane dla celów prywatnych.

3. Dyrekcje, P. P. Inspektorzy Szkolni i Kierownicy szkół są obowiązani na wniosek władz i urzędów pocztowych otwierać urzędowe przesyłki listowe i badać, czy nie zachodzi nadużycie wolności od opłat pocztowych, oraz udzielać organom pocztowym pisemnych zaświadczeń o wyniku badania.

Zwracam wreszcie uwagę, że nadużywanie urzędowych przesyłek listowych dla celów prywatnych jest przestępstwem, za które grozi odpowiedzialność służbowa i karno-sądowa.

Toruń, dnia 23 września 1931 r. — Nr. O-21886/31.

Kurator Okręgu Szkolnego (—) *Dr. M. Pollak.*

123.

RUCH SŁUŻBOWY

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

Mianowani:

Alfred Regel — nauczyc. tymczas. państw. gimn. im. Mik. Kop. w Toruniu z dniem 1. IX. 1931 r.

Marja Grzelakówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Tczewie z dniem 1. IX. 1931 r.

Stefan Rząca — nauczyc. tymczas. państw. progimn. w Lubawie z dniem 1. IX. 1931 r.

Alfons Zarach — nauczyc. tymczas. państw. gimn. z niem. język. nauczania w Toruniu z dniem 1. IX. 1931 r.

Ludwika Szymańska — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Chełmnie z dniem 1. IX. 1931 r.

Franciszek Jarczewski — nauczyc. tymczas. państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu z dniem 1. IX. 1931 r.

Dr. Jacek Babik — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Brodnicy z dniem 1. IX. 1931 r.

Izabella Biernacka — nauczyc. tymczas. państw. progimn. w Gniewie z dniem 1. IX. 1931 r.

Zofja Riessówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu z dniem 1. XI. 1931 r.

Inż. Adam Michalski — nauczyc. tymczas. państw. gimn. męsk. w Chełmnle z dniem. 1. IX. 1931 r.

Józef Dziarnowski — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Chojnicach z dniem 1. IX. 1931 r.

Leon Argasiński — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu z dniem 1. IX. 1931 r.

Irena Minkiewiczówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu z dniem 1. IX. 1931 r.

Karol Polcoch — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Wąbrzeźnie z dniem 1. IX. 1931 r.

Alfred Römer — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Świeciu z dniem 1. IX. 1931 r.

Henryka Czerwińska — nauczyc. tymczas. państw. progimn. w Lubawie z dniem 1. IX. 1931 r.

Wacław Błaszczyk — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Chojnicach z dniem 1. VIII. 1931 r.

Zwolnieni:

Józef Wendlandt — nauczyc. tymczas. państw. gimn. męsk. w Chełmnie z dniem 31. VIII. 1931 r.

Joanna Wormówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. z niem. język. nauczania w Toruniu z dniem 31. VIII. 1931 r.

Dorota Wohlgemuth — nauczyc. tymczas. państw. gimn. z niem. język. nauczania w Toruniu z dniem 31. VIII. 1931 r.

Maksymiljan Dąbrowski — nauczyc. tymczas. państw. gimn. klas. w Grudziądzu z dniem 31. VIII. 1931 r.

Bernard Senkowski — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Chełmży z dniem 31. VIII. 1931 r.

Leona Pańkówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu na własną prośbę z dniem 31. VIII. 1931 r.

Irena Kunachowiczówna — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu na własną prośbę z dniem 31. VIII. 1931 r.

Ludwik Stindtmann — nauczyc. tymczas. państw. gimn. w Świeciu z dniem 31. VIII. 1931 r.

Marja Matuszewska — nauczyc. tymczas. państw. gimn. żeńsk. w Chełmnie z dniem 31. VIII. 1931 r.

Irena Bołoz-Antoniewiczowa, kontr. sekretarka państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu, z dniem 31. VIII. 1931 r.

Przeniesieni w stan spoczynku:

Marta Bauchówna, nauczyc. państw. gimn. żeńsk. w Chełmnie, z dniem 31. VIII. 1931 r.

Stanisława Paczkowska, nauczyc. państw. gimn. żeńsk. w Tczewie, z dniem 31. VIII. 1931 r.

Marja Bolewska, przełożona Zakładu N. M. P. Anielsk. w Kościerzynie, z dniem 30. IX. 1931 r.

Przeniesieni w stan nieczynny.

Fryderyk Adasiewicz, nauczyc. państw. gimn. im. M. Kop. w Toruniu, z dniem 11. IX. 1931 r.

Regina Pokorska, nauczyc. państw. gimn. w Świeciu z dn. 23. IX. 31 r.

Wanda Antczakówna, kanc. państw. gimn. im. M. Kop. w Toruniu, z dniem 1. IX. 1931 r.

Ks. prof. Antoni Brocki, nauczyciel państw. gimn. żeńsk. w Tczewie.

Józef Mrozik Gliszczyński, nauczyc. państ. gimn. mat.-przyr. w Grudziądzu z dniem 17. IX. 1931 r.

P r z e n i e s i e n i:

Nauczyciel **Stanisław Trębiński** z seminarjum nauczyc. męsk. w Łomży do państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Antoni Kuźniar** z państw. gimn. im. Piotra Skargi w Pułtusku do państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Franciszek Orzechowski** z państw. gimn. II. w Stanisławowie do państw. gimn. im. Mikołaja Kopernika w Toruniu z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Bernard Lemańczyk** z państw. gimn. im. Marcinkowskiego w Poznaniu do państw. gimn. klas. w Grudziądzu z dniem 1. 9. 1931 r.

Prof. Józef Zawirowski z państw. gimn. im. Mik. Kop. w Toruniu do państw. gimn. w Baranowiczach z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Michał Lewicki** z państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu do państw. gimn. we Lwowie z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Dr. Stanisław Zetowski** z państw. gimn. męsk. w Tczewie do państw. gimn. w Pleszewie z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Szczepan Reszka** z państw. gimn. im. Mik. Kop. w Toruniu do państw. gimn. z niem. język. naucz. w Toruniu z dniem 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Bernard Dyniewicz** z państw. gimn. żeńsk. w Grudziądzu do państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu z dniem 1. 9. 1931 r.

Prof. Wilhelm Słaby z państw. gimn. męsk. w Chełmnie do państw. gimn. im. Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnięm 1. 9. 1931 r.

Nauczyciel **Teofil Kozłowski** z państw. gimn. mat. przyr. w Grudziądzu do państw. progimn. w Gniewie z dniem 1. 9. 1931 r.

Prof. Edward Rzeszowski z państw. gimn. im. Mik. Kop. w Toruniu na stanowisko p. o. wizytatora szkół w Kuratorjum. Okr. Szk. Wileńskiego w Wilnie z dniem 1. VIII. 1931 r.

Szkolnictwo Powszechne.

Mianowania:

L. p.	Nazwisko i imię	Od dnia	Do szkoły stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
1	Laser Gerard	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Konopat Wielki	świecki
2	Gulówna Natalja	"	2 "	"	Pruszcz	"
3	Ewerman Bernard	"	4 "	"	Lubiewo	"
4	Bleich Eryk	"	2 "	"	Krupocin	"
5	Piątkowski Mieczysław	16. 9. 31	7 "	"	Tczew	tczewski
6	Feisel Stanisław	"	7 "	"	Tczew	"
7	Metza Oton	"	7 "	"	Pelplin	"
8	Czyszewski Kazimierz	"	2 "	"	Stare Polaszki	kościer.
9	Lewandowski Maksymijan	5. 9. 31	3 "	"	Zapędowo	chojnicki
10	Gajtkowski Zygmunt	"	3 "	"	Pawłowo	"
11	Chmiełecki Józef	1. 9. 31	7 "	"	Starogard	starog.
12	Chmara Antoni	"	1 "	"	Wilkowo	sępoleń.
13	Janiszewska Stanisława	"	5 "	"	Nowa Cerkiew	starog.
14	Neumann Ludwik	16. 9. 31	1 "	"	Niechorz	sępoleń.
15	Synakiewicz Florjan	"	7 "	"	Chojnice	chojnicki
16	Mendelski Leon	"	2 "	"	Godziszewo	tczewski
17	Majewski Stanisław	"	7 "	"	Zblewo	starog.
18	Jutrzenka Bernard	"	1 "	"	Lubstynek	lubawski
19	Linełłejówna Helena	1. 9. 31	4 "	"	Grabie	toruński
20	Lampkowski Franciszek	1. 10. 31	1 "	"	Silno	"
21	Wiesiołowski Edmund	16. 9. 31	2 "	"	Łyśniewo	kartuski
22	Rychcik Jan	"	1 "	"	Leźno	"
23	Piofczyk Józef	1. 9. 31	1 "	"	Egiertowo	"
24	Bruski Józef	16. 9. 31	3 "	"	Prządkowo	"
25	Lubieromski Stefan	"	2 "	"	Donimierz	morski
26	Sławiński Jan	"	5 "	"	Jastarnia	"
27	Dąbrowski Aleksander	1. 10. 31	2 "	"	Zelitrzewo	"
28	Bendig Konrad	"	1 "	"	Kosakowo	"

Przeniesienia:

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. oryg.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
1	**Szkarłat Piotr**	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Kretki Duże	rypiński	7 kl.	powsz.	Wąbrzeźno	wąbrzes.
2	**Meller Ludwik**	„	1 „	„	(Okręg Szkolny Warszawski) Dobre	rypiński	1 „	„	Wałycz	„
3	**Borowicz Tadeusz**	„	2 „	„	(Okręg Szkolny Warszawski) Wiel. Głęboczek	brodnicki	7 „	„	Jabłonowo	brodnicki
4	**Pipowski Konrad**	„	—	wydz.	Lidzbark	„	7 „	„	Lidzbark	„
5	**Sokulska Józefa**	„	—	„	Brodnica	„	7 „	pow. żeń.	Brodnica	„
6	**Kuzycz Antoni**	„	2 kl.	powsz.	Wichulec	„	3 „	powsz.	Zgniłobłoty	„
7	**Więckowski Józef**	„	3 „	„	Miesiączkowo	„	2 „	„	Lipowiec	„
8	**Mieczkowski Szczepan**	„	2 „	„	Gortatowo	„	3 „	„	Kruszyny	„
9	**Łapa Władysław**	„	7 „	„	Lidzbark	„	3 „	„	Jeleń	„
10	**Pawlik Tadeusz**	„	2 „	„	Bruki I	chełmiń.	1 „	„	Dorposz	chełmiń.
11	**Erchard Antoni**	„	1 „	„	Dorposz	„	2 „	„	Kokocko	„
12	**Kaszewski Edmund**	„	1 „	„	Bieńkówka	„	2 „	„	Stary Folwark	„
13	**Szynaka Jan**	„	2 „	„	Wałdowo Król.	„	1 „	„	Bruki II	„
14	**Lisiecki Roman**	„	1 „	„	Bruki II	„	2 „	„	Wałdowo Król.	„
15	**Henkowa Emilja**	„	1 „	„	Dąbrówka	„	1 „	„	Sarnowo	„
16	**Borutta Albert**	„	3 „	„	Ostrowite	wąbrzes.	2 „	„	Uzdowo	działd.
17	**Kanthak Klemens**	„	2 „	„	Pułkowo Małe	„	2 „	„	Lipnica	wąbrzes.
18	**Riemer Franciszek**	„	3 „	„	Ryńsk	„	2 „	„	Łobdowo	„
19	**Wiliński Jan**	„	2 „	„	Małe Radowiska	„	1 „	„	Łopatki Niem.	„
20	**Pukrop Bolesław**	„	1 „	„	Łopatki Niem.	„	2 „	„	Sierakowo	„
21	**Zaleski Władysław**	„	1 „	„	Wałycz	„	3 „	„	Myśliwiec	„
22	**Mossakowski Witold**	„	1 „	„	Zaskocz	„	2 „	„	Jaworze	„
23	**Pyszczyński Jan**	„	2 „	„	Elgiszewo	„	3 „	„	Książki wieś	„
24	**Neumann Antoni**	„	1 „	„	Przełęk Mały	działdow.	1 „	„	Czystochleb	„

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
25	Szwajkowski Eugenjusz	1. 9. 31	7 kl.	powsz.	Golub	wąbrz.	1 kl.	powsz.	Zaskocz	wąbrz.
26	Winkler Oskar	„	7 „	„	Gniew	gniewski	7 „	„	Golub	„
27	Brzeziński Walerjan	„	7 „	„	Wąbrzeźno	wąbrz.	3 „	„	Ostrowite	„
28	Baliński Stanisław	„	2 „	„	Jarantowice	„	2 „	„	Srebrniki	„
29	Ewertowska Marja	„	3 „	„	Mlewo	„	3 „	„	Ryńsk	„
30	Myczkowski Konrad	„	7 „	„	Wąbrzeźno	„	3 „	„	Radowiska W.	„
31	Myczkowska Otylja	„	7 „	„	Wąbrzeźno	„	3 „	„	Radowiska W.	„
32	Kulikówna Zofja	„	3 „	„	Myśliwiec	„	2 „	„	Radowiska M.	„
33	Dąbrowski Władysław	„	7 „	„	Wąbrzeźno	„	2 „	„	Pułkowo M.	„
34	Markowiczówna Weronika	„	3 „	„	Książki - wieś	„	2 „	„	Piwnice	„
35	Wilk Ignacy	„	2 „	„	Byszwałd	lubawski	1 „	„	Strzyżawa	chełmiń.
36	Nodzyński Władysław	„	2 „	„	Białuty	działd.	6 „	„	Radzyń	grudz.
37	Nodzyńska Gertruda	„	2 „	„	Szembruczek	grudz.	6 „	„	Radzyń	„
38	Karolewska Marja	„	1 „	„	Mełno	„	7 „	„	Grudziądz	—
39	Redmer Bronisław	„	7 „	„	Grudziądz	—	1 „	„	Mełno	grudz.
40	Ks. Tęgowski Stanisław	„	—	wydz.	Brodnica	brodnicki	7 „	„	Brodnica	brodnicki
41	Mańkowki Józef	„	szkoła ćwiczeń Państw. Seminarjum Nauczycielskiego		Działdowo	działd.	7 „	„	Działdowo	działd.
42	Szenbach Fryderyk	1. 8. 31	1 „	powsz.	Portęczyny	grudz.	7 „	„	Lublin	—
43	Dembek Walenty	1. 9. 31	1 „	„	Pustki	lubawski	7 „	„	Przełęk Mały	działd.
44	Rosińska Marja	„	3 „	„	Czemlewo	chełmiń.	1 „	„	Zakrzewo	„
45	Henkowa Marja	„	2 „	„	Dolne Wymiary	„	2 „	„	Podwiesk	chełmiń.
46	Henke Maksymiljan	„	1 „	„	Podwiesk	„	1 „	„	Dolne Wymiary	„
47	Rosiński Władysław	„	2 „	„	Łobdowo	wąbrz.	2 „	„	Orłowo	wąbrz.
48	Heckert Gustaw	„	1 „	„	Piwnice	„	3 „	„	Jarantowice	„
49	Cerowska Agnieszka	„		„	Zelistrzewo	morski	2 „	„	Gołębiewo	grudz.

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
50	**Lisewski Edward**	1. 9. 31	7 kl.	powsz.	Wielki Komorsk	świecki	1 kl.	powsz.	Kotnowo	chełmiń.
51	**Sehnke Jan**	„	2 „	„	Drzonowo	chełmiń.	1 „	„	Łabędź	wąbrzes.
52	**Zellma Stefan**	„	7 „	„	Lidzbark	brodnic.	1 „	„	Jamielnik	brodnic.
53	**Neumann Zygmunt**	„	7 „	„	Działdowo	—	7 „	„	Lidzbark	„
54	**Siwcówna Róża**	„	1 „	„	Ludowice	wąbrzes.	2 „	„	Elgiszewo	wąbrzes.
55	**Fischoeder Wincenty**	„	3 „	„	Sampława	lubawski	1 „	„	Wawrowice	lubawski
56	**Wejrowski Wincenty**	1. 8. 31	—	wydz.	Działdowo	działd.	6 „	„	Unisław	chełmińs.
57	**Koźlikowski Feliks**	1. 9. 31	7 „	powsz.	Wąbrzeźno	—	2 „	„	Jarantowice	wąbrzes.
58	**Ejdowski Karol**	„	7 „	„	Kowalewo	wąbrzes.	7 „	„	Jabłonowo	brodnicki
59	**Brzeziński Karol**	„	1 „	„	Łabędź	„	2 „	„	Jeleń	gniewski
60	**Balewski Alojzy**	„	1 „	„	Wawrowice	lubawski	2 „	„	Prątnica	lubawski
61	**Szypulska Helena**	„	7 „	„	Grudziądz	—	7 „	„	Grudziądz	—
62	**Roszewski Teodor**	„	7 „	„	Grudziądz	—	7 „	„	Grudziądz	—
63	**Nowakówna Leokadja**	„	2 „	„	Wielka Tymawa	grudziąd.	2 „	„	Rudnik	grudziąd.
64	**Wysocki Jan**	„	2 „	„	Brzozowo	chełmiń.	3 „	„	Sumówko	brodnicki
65	**Szymański Antoni**	„	7 „	„	Lidzbark	brodnic.	2 „	„	Ciborz	„
66	**Żeglarska Jadwiga**	„	7 „	„	Brodnica	„	2 „	„	Wichulec	„
67	**Czajkowski Jan**	„	7 „	„	Iłowo	działdow.	2 „	„	Byszwałd	lubawski
68	**Paprocki Bolesław**	„	1 „	„	Świniarc	lubawski	2 „	„	Wielki Wełcz	grudziąd.
69	**Dzięciołowa Marja**	„	—	wydz.	Działdowo	działdow.	7 „	„	Działdowo	działdow.
70	**Stankowski Leon**	„	7 „	powsz.	Działdowo	„	1 „	„	Rynoszyny	„
71	**Łukaszewicz Jan**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im T. Kościuszki)	—	1 „	„	Skurgwy	grudziąd.
72	**Szoździanka Salomea**	„	1 „	„	Skurgwy	grudziąd.	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. T. Kościuszki)	—
73	**Feldkellerówna Szarlotta**	„	7 „	„	Brodnica	brodnic.	3 „	„	Kruszyny	brodnicki
74	**Hedlówna Leontyna**	„	7 „	„	Łasin	grudziąd.	7 „	„	Radzyn	grudziąd.

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
75	Gryza Jan	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Krokowo	morski	2 kl.	powsz.	Janosze	wąbrz.
76	Nowakówna Leokadja	„	2 „	„	W. Tymowa	grudz.	2 „	„	Rudnik	grudz.
77	Norgall Günter	„	1 „	„	Nowawieś	działd.	1 „	„	Partęczyny	„
78	Burdzówna Anna	„	2 „	„	Ostaszewo	lubawski	6 „	„	Gruta	„
79	Miklasz Czesław	„	2 „	„	Błądzin	świecki	2 „	„	Rudnik	„
80	Celewiczówna Zofja	„	2 „	„	Nowawieś	grudz.	6 „	„	Małe Tarpno	„
81	Lubelska Helena	„	1 „	„	Koszelewki	działd.	3 „	„	Rywałd	„
82	Gefreiter Otton	„	2 „	„	Brodowo	„	1 „	„	Szczuplinki	„
83	Groblewska Helena	„	7 „	„	Lidzbark	brodnicki	3 „	„	Górale	brodnicki
84	Starzyńska Marja	„	7 „	„	Lidzbark	„	1 „	„	Klonowo	„
85	Kalinowski Cezary	„	7 „	„	Grudziądz im. Konopn'ckiej	—	7 „	„	Grudziądz (im. Sienkiewicza)	—
86	Dziedziakówna Julja	„	2 „	„	Łaszewo	brodnicki	3 „	„	Jastrzębie	brodnicki
87	Kośnik Edmund	„	2 „	„	Drużyny	„	1 „	„	Fiałki	„
88	Malewski Wilhelm	„	5 „	„	Bysław	tucholski	2 „	„	Dusocin	grudz.
89	Miśniakiewiczówna Helena	„	3 „	„	Karbowo obszar	brodnicki	2 „	„	Orzechowo	wąbrz.
90	Wieczyński Stanisław	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Mikołaja Kopernika)	—
91	Delewski Leon	„	7 „	„	Wąbrzeźno	wąbrz.	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Henryka Sienkiewicza)	—
92	Trąbczyńska Agrypina	„	3 „	„	Karbowo	brodnicki	2 „	„	Sierakowo	wąbrz.
93	Dąbrowska Janina	„	4 „	„	Zbiczno	„	2 „	„	Drużyny	brodnlcki
94	Lange Jan	„	7 „	„	Wejherowo	morski	2 „	„	Błonowo Stare	grudz.
95	Jankowski Leon	„	7 „	„	Drożdzienica	tucholski	1 „	„	Brzozowo	chełm.
96	Charzyńska Apolonja	„	7 „	„	Iłowo	działd.	2 „	„	Święte	grudz.
97	Cziszko Karol	„	2 „	„	Nogat	grudz.	1 „	„	Bursztynowo	„
98	Ciepłuch Alojzy	„	7 „	„	Chełmno	chełm.	2 „	„	Rybieniec	chełm.

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły: stop. org.	Ze szkoły: charakter szkoły	Ze szkoły: miejscowość	Ze szkoły: powiat	Do szkoły: stop. org.	Do szkoły: charakter szkoły	Do szkoły: miejscowość	Do szkoły: powiat
99	**Tułaczówna Jadwiga**	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Sarnowo	chełm.	2 kl.	powsz.	Grzybno	chełm.
100	**Bartkowiak Antoni**	„	3 „	„	Rybieniec	„	1 „	„	Dąbrówka	„
101	**Dziergwówna Wanda**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Marji Konopnickiej)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—
102	**Kowalczyk Marjan**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Marcinkowskiego)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. H. Sienkiewicza)	—
103	**Chwirutówna Anna**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. J. Działyńskich)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Mik. Kopernika)	—
104	**Ojczenaszówna Halina**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Marcinkowskiego)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—
105	**Wellmannówna Alicja**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. J. Działyńskich)	—	7 „	„	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—
106	**Beerówna Stefanja**	„	2 „	„	Kijewo - Król.	chełm.	2 „	„	Bruki I	chełm.
107	**Ptasińska Emanuela**	„	7 „	„	Chełmno	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Król. Jadwigi)	—
108	**Tobolski January**	„	4 „	„	Czarże	„	—	pomocn.	Grudziądz (szkoła im. Król Jadwigi)	—
109	**Wasyluk Marcin**	„	—	„	Biernaty (Okręg Szkolny Lubelski)	konstantynowski	2 „	powsz.	Wielk. Bołówki	lubawski
110	**Rekowski Franciszek**	„	3 „	„	Rożental	lubawski	1 „	„	Lorki	„
111	**Kociela Bronisław**	1. 10. 31	1 „	„	Lorki	„	2 „	„	Montowo	„
112	**Kordolski Franciszek**	1. 9. 31	7 „	„	Lubawa	„	2 „	„	Ostaszewo	„
113	**Kruszyński Stanisław**	„	7 „	„	Chełmno (szkoła żeńska)	chełm.	7 „	„	Chełmno (szkoła koedukacyjna)	chełm.
114	**Szymańska Marta**	„	7 „	„	Chełmno (szkoła żeńska)	„	7 „	„	Chełmno (szkoła koedukacyjna)	„
115	**Krefft Stefan**	„	7 „	„	Chełmno (szkoła męska)	„	7 „	„	Chełmno (szkoła koedukacyjna)	„
116	**Świtarzowska Kazimiera**	„	2 „	„	Rybieniec	„	2 „	„	Trzebcz - Król.	„
117	**Kochańska Julja**	„	7 „	„	Chełmno	„	2 „	„	Rybieniec	„

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
118	Porzyńska Marta	1. 9. 31	7 kl.	powsz.	Chełmno	chełmiń.	2 kl.	powsz.	Grzybno	chełmiń.
119	Madejowa Irena	„	7 „	„	Chełmno	„	3 „	„	Lisewo	„
120	Lebelt Władysław	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—	3 „	„	Rogoźno - Zamek	grudz.
121	Parzychowa Bogumiła	„	2 „	„	Nicwałd	grudz.	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. M. Kopernika)	—
122	Spanili Bronisława	„	3 „	„	Świerczyny	brodnicki	3 „	„	Kurzętnik	lubawski
123	Ząbkówna Jadwiga	1. 8. 31	—	wydz.	Brodnica	„	7 „	„	Brodnica	brodn.
124	Śpiewak Wojciech	„	—	„	Lidzbark	„	7 „	„	Lidzbark	„
125	Klajskowa Helena	„	—	„	Lidzbark	„	7 „	„	Lidzbark	„
126	Stendera Juljan	1. 9. 31	3 „	powsz.	Lisewo	chełmiń.	1 „	„	Gubiny	grudz.
127	Englowa Kazimiera	1. 8. 31	—	wydz.	Lubawa	lubawski	7 „	„	Lubawa	lubawski
128	Wiśniewska Gertruda	„	—	„	Nowemiasto	„	7 „	„	Nowemiasto	„
129	Truszczyńska Wanda	„	—	„	Brodnica	brodnicki	7 „	„	Brodnica (szkoła żeńska)	brodn.
130	Sokulska Józefa	1. 9. 31	7 „	powsz.	Brodnica (szkoła żeńska)	„	7 „	„	Brodnica (szkoła męska)	„
131	Rozwadowski Zygmunt	„	7 „	„	Brodnica (Szkoła żeńska)	„	7 „	„	Brodnica (szkoła męska)	„
132	Szusterówna Antonina	„	7 „	„	Działdowo	działd.	7 „	„	Iłowo	działd.
133	Krużyńska Kazimiera	„	2 „	„	Hartowiec	lubawski	3 „	„	Świerczyny	brodnicki
134	Ułanowski Juljusz	„	2 „	„	Żabiny	działd.	4 „	„	Bratjan	lubawski
135	Ułanowska Genowefa	„	2 „	„	Żabiny	„	4 „	„	Bratjan	„
136	Raszykówna Róża	„	2 „	„	Grolewo	„	2 „	„	Brodowo	działd.
137	Szulc Augustyn	„	2 „	„	W. Pułkowo	wąbrz.	2 „	„	Węgrowo Polskie	grudz.
138	Strzemeska Albertyna	1. 8. 31	—	wydz.	Lubawa	lubawski	2 „	„	Żabiny	działd.
139	Późniakówna Marja	16. 9. 31	7 „	powsz.	Grudziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—	2 „	„	Dąbrówka Król.	grudz.

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
140	**Chwirutówna Anna**	16. 9. 31	7 kl.	powsz.	Grudziądz (szkoła im. M. Kopernika)	—	2 kl.	powsz.	W. Tymawa	grudz.
141	**Kozłowski Alfons**	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. M. Kopernika)	—	2 „	„	Białydwór	„
142	**Ryczkowa Konstancja**	1. 9. 31	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. M. Konopnickiej)	—	7 „	„	Grudziądz szkoła im. Król. Jadwigi.	—
143	**Sentkowska Jadwiga**	„	—	wydz.	Lidzbark	brodnicki	7 „	„	Grudziądz szkoła im M. Konopnickiej	—
144	**Chlebek Józef**	16. 9. 31	2 kl.	powsz.	Wysoka	działd.	1 „	„	Nowawieś	działd.
145	**Obreski Jan**	„	3 „	„	Wrocki	brodnicki	1 „	„	Świniarc	lubaws.
146	**Odymała Władysław**	„	2 „	„	Małki	„	1 „	„	Czarny Bryńsk	brodnicki
147	**Hering Brunon**	„	4 „	„	Ryen	lubawski	1 „	„	Pustki	lubaws.
148	**Sentowski Walenty**	„	—	wydz.	Grudziądz	—	7 „	„	Grugziądz (szkoła przy ul. Mickiewicza)	—
149	**Ignaczewska Czesława**	„	7 „	powsz.	Grudziądz (szkoła im. M. Kopernika)	—	—	wydz.	Grudziądz	—
150	**Mamżyński Jan**	1. 10. 31	7 „	„	Brodnica	brodnic.	2 „	powsz.	Małki	brodnicki
151	**Frymark Paweł**	16. 9. 31	2 „	„	Międzyłęż	gniewski	1 „	„	Tymawa	gniews.
152	**Miesikowska Felicja**	1. 10. 31	2 „	„	Łęck Wielki	działd.	2 „	„	Wysoka	działd
153	**Pszenny Piotr**	1. 10. 31	7 „	„	Działdowo	„	2 „	„	Łąck Wielki	„
154	**Palmowski Stanisław**	16. 9. 31	3 „	„	Tereszewo	lubawski	1 „	„	M. Bałówki	lubawski
155	**Pieczka Ksawery**	16. 9. 31	3 „	„	W. Bałówki	„	3 „	„	Tereszewo	„
156	**Drostowa Marja**	1. 8. 31	—	wydz.	Lubawa	„	7 „	„	Lubawa	„
157	**Liebersbachówna Katarz.**	1. 11. 31	7 „	powsz.	Lubawa	„	3 „	„	Załukiew (Okręg Szkolny Lwowski)	stanisław.
158	**Ostrowski Dyonizy**	„	1 „	„	Chwarzno	morski	2 „	„	Krokowa	morski
159	**Bączkowski Alfons**	„	2 „	„	Werblinia	„	4 „	„	Cisowo	„
160	**Zacharski Stan.**	„			z O. S. Łódzkiego	—	7 „	„	Gdynia	„
161	**Gackówna Marja**	„	3 „	powsz.	Łebcz	morski	7 „	„	Obłuże	„

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
162	Kalinowski Aleksander	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Sławoszyno	morski	2 kl.	powsz.	Pogórze	morski
163	Brach Eugenjusz	„	1 „	„	Renza	„	2 „	„	Krokowa	„
164	Ziemkiewicz Henryk	„	2 „	„	Gowino	„	1 „	„	Orle	„
165	Ostrowska Klara	„	7 „	„	Chełmno	—	4 „	„	M. Kack	„
166	Ostrowski Bernard	„	7 „	„	„	—	4 „	„	„ „	„
167	Zielonka Klemens	„	2 „	„	Łebno-pustki	morski	1 „	„	Kamień	„
168	Kalinowski Bronisław	„	7 „	„	Wejherowo	„	4 „	„	Gościcino	„
169	Karpińska Henryka	„	4 „	„	Zagórze	„	7 „	„	Gdynia Chylonja	„
170	Malinowski Kazimierz	„	2 „	„	Tępcz	„	2 „	„	Pobłocie	„
171	Wicyniakówna Zofja	„	2 „	„	Jeleńsk. Huta	„	4 „	„	Luzino	„
172	Wajdówna Emilja	„	szkoła wydziałowa w Działdowie				3 „	„	Balszewo	„
173	Baranowski Roman	„	7 kl.	powsz.	Wejhorowo	morski	7 „	„	Puck	„
174	Karwasz Alojzy	„	1 „	„	Orle	„	2 „	„	Donimierz mał.	„
175	Ulewicz Stanisław	„	1 „	„	Łężyce II	„	7 „	„	Obłuże	„
176	Galiński Alfons	„	1 „	„	Swarzewo	„	7 „	„	„	„
177	Makowski Antoni	„	2 „	„	Krokowo	„	7 „	„	„	„
178	Woźniakowska Marja	„	7 „	„	Wejherowo	„	6 „	„	Rumia	„
179	Maciejewski	„	7 „	„	Skarszewy	kościer.	6 „	„	„	„
180	Weychmanówna Krystyna	„	7 „	„	Działdowo	—	2 „	„	Ciechocin	„
181	Stanowicka Jadwiga	„	3 „	„	Szemud	morski	1 „	„	Sważyno	„
182	Schillakówna Marja	„	„	„	Iłowo	działd.	1 „	„	Rewa	„
183	Studencka Janina	„	„	„	Iłowo	„	1 „	„	Chwarzno	„
184	Sasykin Mikołaj	„	7 „	„	nr. 10 w Toruniu	—	1 „	„	Kosakowo	„
185	Prószyński Zygfryd	„	7 „	„	„ 4 „ „	—	2 „	„	Tupaaty	„
186	Grabowski Stefan	„	7 „	„	„ 5 „ „	—	2 „	„	Cebkowo	„

L.	Nazwisko i imię	Oddnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
187	Sabał Wojciech	16. 9. 31	2 kl.	powsz.	M. Donimierz	Kartuski	4 kl.	powsz.	Zagorze	morski
188	Braner Józef	„	7 „	„	Gdynia	„	6 „	„	Gdynia - Chylonja	„
189	Wojdylak Leonard	„	7 „	„	Reda	„	2 „	„	Białejrzece	„
190	Chmielecki Jan	„	7 „	„	Reda	„	2 „	„	Białejrzece	„
191	Pawłowska Zofja	1. 9. 31	2 „	„	Prątnica	lubawski	3 „	„	Młyniec	toruński
192	Stetkiewiczówna Emilja	„	ze szkoły wydziałowej w Chełmży				7 „	„	Podgórz	„
193	Fryaufówna Wanda	„	3 kl.	powsz.	Wrzosy	toruński	7 „	„	nr. 8 w Toruniu	
194	Rybakowa Stefanja	1. 11. 31	7 „	„	Chełmża	„	2 „	„	Łysomice	toruński
195	Ekowski Bernard	1. 9. 31	2 „	„	Czarnebłoto I.	„	2 „	„	W. Zławieś	„
196	Kuczora Paweł	„	1 „	„	Rubinkowo	„	2 „	„	Czarne Błoto	„
197	Rywakowa Helena	15. 8. 31	—	szk. wydz.	Chełmża	„	7 „	„	Chełmża	„
198	Stetkiewiczówna Marja	„	—	„	Chełmża	„	7 „	powsz. żeń.	Chełmża	„
199	Glemówna Jadwiga	„	—	„	Chełmża	„	7 „	„ „	Chełmża	„
200	Kasprzykowska Janina	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	W. Zławieś	„	2 „	powsz.	Łążyn	„
201	Kołpacki Franciszek	„	2 „	„	Łążyn	„	2 „	„	W. Zławieś	„
202	Lemanowicz Czesław	„	3 „	„	Młyniec	„	7 „	„	Wejherowo	—
203	Lemanowiczowa Ludwika	„	3 „	„	Młyniec	„	7 „	„	Wejherowo	—
204	Odejewska Mieczysława	16. 9. 31	7 „	powsz. m.	Chełmża	„	7 „	powsz. żeń.	Chełmża	toruński
205	Pawłowski Klemens	5. 9. 31	2 „	powsz.	Godziszewo	tczewski	3 „	powsz.	Swarożyn	tczewski
206	Stapfówna Zofja	„	7 „	„	Toruń	—	7 „	„	Tczew	„
207	Błaszk Jan	4. 9. 31	7 „	„	Toruń	—	2 „	„	Krzyż	chojnicki
208	Grzebień Damazy	10. 9. 31	7 „	„	Czersk	chojnicki	3 „	„	Gotelp	„
209	Kiełpińska Antonina	„	4 „	„	Borzuhowo	starog.	6 „	„	Osiek	starog.
210	Kiżewski Józef	„	4 „	„	Borzuhowo	„	6 „	„	Osiek	„
211	Nowicki Włodzimierz	31. 8. 31	4 „	„	Nowa Cerkiew	„	do Okręgu Szkolnego Lwowskiego			

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
212	**Dambek Józef**	10. 9. 31	6 kl.	powsz.	Gowidlino	kartuski	1 kl.	powsz.	Kobyle	kościer.
213	**Fohs Karol**	„	1 „	„	Teklanowo	sępoleń.	7 „	„	Więcbork	sępoleń.
214	**Płoszyński Zygmunt**	„	7 „	„	Toruń	—	1 „	„	Prądzona	chojnicki
215	**Żukrowska Janina**	„	7 „	„	Toruń	—	7 „	„	Tczew	tczewski
216	**Chojnacka Eleonora**	16. 9. 31	2 „	„	Skudzewo	toruński	6 „	„	Warlubie	świecki
217	**Ryński Antoni**	10. 9. 31	2 „	„	Zajączkowo	„	3 „	„	Drożdzienica	tucholski
218	**Matysiakówna Janina**	„	7 „	„	Chełmża	„	7 „	„	Skarszewy	kościer.
219	**Drobińska Marja**	16. 9. 31	3 „	„	Kończewice	„	1 „	„	Nowydwór	tczewski
220	**Truszkowski Stefan**	10. 9. 31	2 „	„	Bratwin	świecki	7 „	„	Komorsk w.	świecki
221	**Sobotówna Helena**	16. 9. 31	2 „	„	Koślinka	tucholski	7 „	„	Tuchola	tucholski
222	**Grossówna Cecylja**	1. 9. 31	2 „	„	Małe Słońce	tczewski	2 „	„	Miłobądź	tczewski
223	**Gawin Edmund**	1. 10. 31	2 „	„	Buczek	świecki	2 „	„	Ciemniki	świecki
224	**Chudzińska Wanda**	1. 9. 31	2 „	„	Karolewo	„	2 „	„	Lnianek	„
225	**Dobrzeniecki Stefan**	„	7 „	„	Lubichowo	starog.	3 „	„	Wałdowo	sępoleń.
226	**Blokusowa Olga**	„	2 „	„	Stare Polaszki	kościer.	2 „	„	Stara Kiszewa	kościer.
227	**Dębska Michalina**	„	7 „	„	Gniew	gniewski	7 „	„	Tczew	tczewski
228	**Dębska Jadwiga**	„	3 „	„	W. Radowiska	wąbrz.	7 „	„	„	„
229	**Lubiński Mikołaj**	„	7 „	„	Zblewo	starog.	7 „	„	Lubichowo	starog.
230	**Babiński Maksymiljan**	„	2 „	„	Pięćmorgi	świecki	2 „	„	Tuszyny	świecki
231	**Wolikówna Elżbieta**	„	2 „	„	Gąsiorki	starog.	2 „	„	Żabno	starog.
232	**Dembińska Marja**	„	3 „	„	Rychława	świecki	7 „	„	Nowe	świeckl
233	**Migda Wincenty**	„	7 „	„	Nowe	„	3 „	„	Rychława	„
234	**Nadolny Konrad**	„	1 „	„	Łąski Piec	„	7 „	„	Nowe	„
235	**Grabcówna Weronika**	„	7 „	„	Starogard	—	4 „	„	Subkowy	tczewski
236	**Reimerówna Teodora**	„	szkoła wydziałowa Nowemiasto				szkoła wydziałowa Pelplin			„

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
237	**Schönhofer Roman**	5. 9. 31	7 kl.	powsz.	Toruń	—	1 kl.	powsz.	Żychce	chojnicki
238	**Lauerówna Idalja**	„	7 „	„	Toruń	—	7 „	„	Tczew	tczewski
239	**Gawrych Alfons**	„	7 „	„	Tczew	tczewski	6 „	„	Gowidlino	kartuski
240	**Lisewski Maksymiljan**	1. 9. 31	7 „	„	Komorsk W.	świecki	1 „	„	Topolno	świecki
241	**Jasiński Maksymiljan**	„	1 „	„	Markocin	starogar.	1 „	„	Bukowiec M.	starogar.
242	**Bryński Antoni**	„	1 „	„	Bukowiec M.	„	2 „	„	Iwiczno	„
244	**Mechlińska Tekla**	„	2 „	„	Żabna	„	7 „	pow. N. 2	Starogard	—
244	**Kowalski Bernard**	„	3 „	„	Dąbrówka	„	3 „	„	Bytonja	starogar.
245	**Ślęzak Tadeusz**	„	z Okr. Szkolnego Krakowskiego				7 „	pow. N. 3	Tczew	—
246	**Bunikowska Kazim.**	„	7 kl.	powsz.	Skórcz	starogar.	7 „	pow. N. 1	Starogard	—
247	**Stasiówna Katarzyna**	„	6 „	„	Gostyczyn	tucholski	3 „	„	Bzowo	świecki
248	**Liniewska Bronisława**	1. 10. 31	6 „	„	„	„	6 „	„	Śliwice	tucholski
249	**Szymański Jan**	1. 9. 31	7 „	„	Tuchola	—	3 „	„	Kęsowo	„
250	**Świerczyńska Stanisława**	„	2 „	„	Klonia Wielka	tucholski	3 „	„	Pruszcz	„
251	**Machala Leon**	„	2 „	„	Kobysewo	kartuski	1 „	„	Rów	kościers.
252	**Wernerówna Leokadja**	„	3 „	„	N. Krąplawice	świecki	7 „	„	Nowe	świecki
253	**Janowiczówna Janina**	„	2 „	„	Kalisz	kościer.	7 „	„	Więcbork	sępoleńs.
254	**Jabłoński Antoni**	„	2 „	„	N. Barkoczyn	„	1 „	„	Wdzydze	kościers.
255	**Kant Joachim**	„	7 „	„	Skarszewy	„	2 „	„	Łubieszyn	„
256	**Kodritzki Franciszek**	„	2 „	„	Szpon	„	1 „	„	Schodno	„
257	**Lepacki Jan**	„	2 „	„	S. Bukowiec	„	2 „	„	Szatarpy	„
258	**Formelanka Gertruda**	„	2 „	„	Głodowo	„	2 „	„	Polaszki N.	„
259	**Kowalski Edmund**	„	7 „	„	Kościerzyna	„	2 „	„	Liniewo	„
260	**Niklas Wacław**	„	—	szkoła ćwicz. s. m.	Działdowo	—	7 „	„	Starogard	—
261	**Grzebień Damazy**	„	3 „	powsz.	Kiełpin	tucholski	7 „	„ m.	Czersk	chojnicki

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
262	**Śliwianka Marja**	1. 9. 31	3 kl.	powsz.	Przysiersk	świecki	2 kl.	powsz.	Nowa Karczma	kościers.
263	**Baron Kazimierz**	„	1 „	„	Kończyce	„	3 „	„	Dolna Grupa	świecki
264	**Horoszewiczówna Irena**	„	7 „	„	Kartuzy	—	7 „	„	Nowe	„
265	**Mielcarzewiczowa Wład.**	„	2 „	„	Pięćmorgi	świecki	3 „	„	Dolna Grupa	„
266	**Frąckowiak Antoni**	„	3 „	„	Wierzchy	„	2 „	„	Łąski Piec	„
267	**Szczęsna Apolonja**	1. 10. 31	7 „	„	Komorsk W.	„	1 „	„	Gnieszewa	tczewski
268	**Tumińska Helena**	1. 9. 31	1 „	„	Lichnowy	chojnicki	7 „	„	Czersk	chojnicki
269	**Skibiński Maksymiljan**	1. 10. 31	2 „	„	Węglarki-Ciemniki	świecki	7 „	„ żeń.	Komorsk W.	świecki
270	**Kozłowski Alojzy**	1. 9. 31	3 „	„	Sławęcin	chojnicki	2 „	„	Sławutowo	morski
271	**Albrechtówna Gerda**	„	2 „	„	Tryl	świecki	2 „	„	Odry	chojnicki
272	**Radzińska Ludwika**	„	2 „	„	Węglarki-Ciemniki	„	7 „	„	Komorsk W.	świecki
273	**Zieliński Stanisław**	„	4 „	„	Gotelp	chojnicki	2 „	„	Ciemniki	„
274	**Wenskowski Klemens**	„	7 „	„	Tczew	—	7 „	„ nr. 3	Tczew	—
275	**Langowski Augustyn**	„	1 „	„	Prądzona	chojnicki	3 „	„	Ogorzeliny	chojnicki
276	**Doniewska Alojza**	„	3 „	„	Subkowo	tczewski	7 „	„ nr. 2	Starogard	—
277	**Szarek Paweł**	„	1 „	„	Rów	kościers.	3 „	„	Kiełpin	tucholski
278	**Różański Bolesław**	„	1 „	„	Wdzydze	„	1 „	„	Grabowska Huta	kościers.
279	**Kleinschmidt Wincenty**	„	1 „	„	Schodno	„	7 „	„	Kościerzyna	„
280	**Szablewski Jan**	„	1 „	„	Dąbrówka	tucholski	1 „	„	Chwarzenko	„
281	**Gliński Aleksander**	„		wydz.	Tuchola	—	7 „	„	Tuchola	—
282	**Litwińska Aleksandra**	„		„	„	—	7 „	„	„	—
283	**Nowaczykowa Felicja**	„		„	„	—	7 „	„	„	—
284	**Polachoska Apolonja**	„		„	„	—	7 „	„	„	—
285	**Warczakowa Marja**	„		„	„	—	7 „	„	„	—
286	**Zöller Alfons**	„	—	„	„	—	7 „	„	„	—

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
287	Rekowski Edmund	1. 9. 31	2 kl.	powsz.	Polaszki Stare	kościer.	1 kl.	powsz.	Jabłuszek	kościer.
288	Rożyński Jan	„	4 „	„	Zelgoszcz	starog.	1 „	„	Barchnowy	starog.
289	Krause Leon	„	2 „	„	Wielbrandowo	„	5 „	„	Pinczyn	„
290	Sieradzka Marja	„	—	wydział.	Starogard	—	7 „	„ nr. 1	Starogard	—
291	Bijochówna Marja	„	7 „	powsz.	Tuchola	—	5 „	„	Bysław	tucholski
292	Redlarska Marja	„	6 „	„	Śliwice	tucholski	5 „	„	„	„
293	Kummer Franciszek	„	1 „	„	Czeczewo	kartuski	1 „	„	Dąbrówka	„
294	Redlarski Bronisław	„	2 „	„	Dusocin	grudz.	5 „	„	Bysław	„
295	Malewski Wilhelm	„	5 „	„	Bysław	tucholski	2 „	„	Dusocin	grudz.
296	Künstlerówna Marja	„	7 „	„	Żukowo	kartuski	6 „	„	Śliwice	tucholski
297	Kapiszewski Józef	„	3 „	„	Dolna Grupa	świecki	7 „	żeń. pow.	Czersk	chojnicki
298	Gaikówna Antonina	15. 8. 31	2 „	„	Czapiewice	chojnicki	7 „	powsz.	Karsin	„
299	Siegmüller Alfons	1. 9. 31	5 „	„	Osowo	„	3 „	„	Borowy Młyn	„
300	Łapiński Kajetan	15. 8. 31	7 „	„	Sępolno	—	1 „	„	Jeleń	sępoleńs.
301	Bredy Rudolf	„	2 „	„	Szynwałd	sępoleń.	2 „	„	Zboże	„
302	Korda Kazimierz	1. 9. 31	2 „	„	Wałdowo	„	1 „	„	Kiełpiny	chojnicki
303	Sołtysikówna Helena	15. 8. 31	2 „	„	Ogorzeliny	chojnicki	5 „	„	Rytel	„
304	Benedikt Alfons	„	6 „	wydział.	Sępolno	—	1 „	„	Radońsk	sępoleńs.
305	Rumanowski Franciszek	„	2 „	powsz.	Dąbrówka	sępoleń.	1 „	„	Obkas	„
306	Piekarzówna Hermina	„	6 „	wydział.	Świecie	—	4 „	„	Gruczno	świecki
307	Jachowa Helena	„	2 „	powsz.	Dębiny	sępoleń.	2 „	„	Lubcza	sępoleńs.
308	Wiśniewski Aleksander	„	2 „	„	Luszkówko	świecki	1 „	„	Wałdowo	świecki
309	Rumanowski Józef	1. 9. 31	4 „	„	Lubiewo	„	2 „	„	Jania Góra	„
310	Górska Stefanja	15. 9. 31	2 „	„	Dworzysko	„	2 „	„	Lutowo	sępoleńs.
311	Babińska Joanna	1. 9. 31	3 „	„	Sulnówko	„	2 „	„	Tuszyny	świecki
312	Gucfówna Jadwiga	„	6 „	wydział.	Świecie	—	2 „	„	Kurcze	chojnicki

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stpp. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
313	Pohnkówna Teresa	1. 9. 31	7 kl.	powsz.	Świecie	—	2 kl.	powsz.	Górna Grupa	świecki
314	Czarnecki Feliks	„	1 „	„	Czaple	świecki	7 „	„	Świecie	—
315	Laszkowski Aleks.	„	4 „	„	Gruczno	„	1 „	„	Lipiny	świecki
316	Krajnik Bernard	„	2 „	„	Tuszyny	„	1 „	„	Dąbrowa	sępoleń.
317	Smukała Władysław	„	5 „	„	Pinczyn	starogar.	7 „	„ N. 2	Starogard	—
318	Chełkowska Anastazja	„	7 „	„	Skórcz	„	4 „	„	Suchostrzygi	tczewski
319	Napiórski Wenancjusz	„	5 „	„	Grębocin	toruński	5 „	„	Wiele	chojnicki
320	Sieracki Bernard	„	5 „	„	Wiele	chojnicki	4 „	„	Mirotki	starogar.
321	Barański Władysław	„	2 „	„	Koźlinka	tucholski	7 „	„	Tuchola	—
322	Flisówna Anna	15. 8. 31	2 „	„	Zielo. Chocina	chojnicki	3 „	„	Małe Chełmy	chojnicki
323	Sassówna Olimpja	„	2 „	„	Zalesie	„	3 „	„	Lipinki	świecki
324	Willma Konstanty	1. 9. 31	2 „		Doręgowice	„	1 „	„	Kruszka	chojnicki
325	Ulandowska Wanda	„	6 „	wydz.	Chojnice	—	7 „ ż.	„	Chojnice	—
326	Markowska Marja	„	7 „	pow. m.	„	—	7 „ ż.	„	„	—
327	Litwic Franciszek	15. 8. 31	3 „	„	Lipinki	świecki	1 „	„	Zalesie	chojnicki
328	Brzóskowski Leon	1. 9. 31	3 „	„	Borzyszkowy	chojnicki	1 „	„	Wojsk	„
329	Wąsiewski Antoni	„	1 „	„	Ostrowite	„	3 „	„	Brzeźno	„
330	Wołkowski Antoni	15. 8. 31	1 „	„	Żychce	„	3 „	„	Borowy Młyn	„
331	Glich Roman	„	3 „	„	Legbąd	„	1 „	„	Silno	„
332	Chwalszewski Józef	„	2 „	„	Czarniż	„	1 „	„	Ostrowite	„
333	Kaliszanka Helena	„	2 „	„	Sławutowo	morski	7 „	„	Czersk	„
334	Bortowski Zygmunt	1. 9. 31	2 „	„	Kurcze	chojnicki	6 „	wydz.	„	„
335	Drążkowski Klemens	15. 8. 31	1 „	„	Silno	„	7 „	powsz.	„	„
336	Eckert Herman	1. 9. 31	1 „	„	Dąbrowa	sępoleńs.	1 „	„	Ciechocin	„
337	Marzec Kazimierz	„	2 „	„	Niszewo	kartuski	7 „	„	Kartuzy	kartuski

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
338	Tuszyński Kazimierz	1. 9. 31	5 kl.	powsz.	Gowidlino	kartuski	7 kl.	powsz.	Kartuzy	kartuski
339	Podjaski Franciszek	„	7 „	„	Żukowo	„	1 „	„	Łapin	„
340	Wrzaskówna Janina	1. 11. 31	2 „	„	Nowe Łosienice	„	3 „	„	Tuchlino	„
341	Dubiel Jan	1. 9. 31	2 „	„	Chmielno	„	3 „	„	Kamienica Sz.	„
342	Gałanówna Stefanja	„	2 „	„	Niepoczłowice	„	2 „	„	Prokowo	„
343	Kóelberówna Alma	1. 11. 31	2 „	„	Kobysewo	„	1 „	„	Kłobuczyn	„
344	Bielicki Alfons	1. 9. 31	1 „	„	Brodnica Dolna	„	1 „	„	Kolonja	„
345	Kulas Jan	„	2 „	„	Niepoczłowice	„	1 „	„	Kłosowo	„
346	Regliński Jan	„	3 „	„	Miechucino	„	1 „	„	Zakrzewo	„
347	Jakubska Franciszka	„	2 „	„	Skrzeszewo I.	„	4 „	„	Suleczyno	„
348	Wierzbicki Józef	1. 8. 31	1 „	„	Łeśno	„	1 „	„	Czeczewo	„
349	Zalewski Jan	„	3 „	„	Staniszewo	„	7 „	„	Żukowo	„
350	Kołodziejówna Stefanja	„	7 „	„	Kartuzy	„	4 „	„	Lisia Jama	„
351	Lizakówna Janina	„	4 „	„	Lisia Jama	„	3 „	„	W. Zławieś	toruński
352	Szymański Jan	1. 9. 31	2 „	„	Nakla	„	2 „	„	Mściszewice	kartuski
353	Bukowski Leon	„	3 „	„	Mirachowo	„	„	„	Pałubice	„
354	Matuszewski Edmund	„	1 „	„	Pałubice	„	„	„	Mirachowo	„
355	Drywa Józef	„	1 „	„	Warzeńska Huta	„	3 „	„	Miechucin	„
356	Wrzaskówna Mieczysława	„	2 „	„	Nowo Łosienice	„	3 „	„	Tuchlino	„
357	Sokolnicki Jan	„	2 „	„	Kolonja	„	2 „	„	Kobysewo	„
358	Ossowski Witold	1. 10. 31	1 „	„	Zakrzewo	kartuski	7 „	„	Kartuzy	„
359	Trylowska Stefanja	1. 9. 31	7 „	„	W. Komórsk	świecki	7 „	„	Żukowo	„
360	Bratusiówna Anna	„	3 „	„	Przodkowo	kartuski	2 „	„	Przyjaźń	„
361	Śliwińska Marta	„	3 „	„	Tuchlino	„	2 „	„	Wilanowo	„
362	Pękalówna Genowefa	„	2 „	„	Wilanowo	kartuski	1 „	„	N. Łozienice	„

L.	Nazwisko i imię	Od dnia	Ze szkoły				Do szkoły			
			stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
363	Jagielska Eleonora	1. 9. 31	7 kl.	powsz.	Wejherowo	morski	2 kl.	powsz.	Skrzeszewo I.	kartuski
364	Orzechowska Marja	„	szkoła wydziałowa męska w Toruniu				7 „	„	nr. 9 Toruń	—
365	Dobek Kazimierz	„	7 kl.	powsz.	Podgórz	toruński	7 „	„	nr. 7 „	—
366	Wysińska Zofja	„	7 „	,	nr. 7 Toruń	—	7 „	„	nr. 1 „	—
367	Rosołowski Stanisław	„		wydział.	„	—	7 „	„	nr. 1 „	—
368	Siudowska Helena	„	7 „	powsz.	nr. 9 „	—	7 „	„	nr. 1 „	—
369	Boszko Sabina	„	7 „	„	nr. 1 „	—	7 „	„	nr. 5 „	—
370	Matyjaszek Antoni	„	7 „	„	nr. 1 „	—	7 „	„	nr. 10 „	—
371	Truszczyńska Ludwika	„	7 „	„	nr. 1 „	—	7 „	„	nr. 3 „	—
372	Urban Zygmunt	„	7 „	„	nr. 1 „	—	7 „	„	nr. 9 „	—
373	Czarnecki Franciszek	„	7 „	„	nr. 8 „	—	7 „	„	nr. 1 „	—
374	Nieman Karol	„	7 „	„	nr. 1 „	—	7 „	„	nr. 2 „	—
375	Jaworska Stanisława	„	7 „	„	nr. 1 „	—	3 „	„	Wrzosy	toruński
376	Czechowska Janina	„	7 „	„	nr. 6 „	—	7 „	„	nr. 10 Toruń	—
377	Piasecka Jadwiga	„	7 „	„	nr. 6 „	—	7 „	„	nr. 3 „	—
378	Nowakowski Konstanty	„	ze szkoły wydziałowej Toruń			—	7 „	„	nr. 6 „	—
379	Ciuryś Józef	„	„ „ pomocniczej „			—	7 „	„	nr. 10 „	—
380	Zaczkówna Danuta	„	7 kl.	powsz.	nr. 4 „	—	7 „	„	nr. 10 „	—
381	Samulewska Jadwiga	„	7 „	„	nr. 9 „	—	7 „	„	nr. 4 „	—
382	Wróblewska Helena	„	7 „	,	nr. 3 „	—	7 „	„	nr. 8 „	—
383	Luśniakówna Jadwiga	„	7 „	„	nr. 9 „	—	7 „	„	nr. 4 „	—
384	Riessówna Irena	„	7 „	„	nr. 9 „	—	7 „	„	nr. 4 „	—
385	Gałuszkowa Marja	„	szkoła wydział. żeńska „			—	7 „	„	nr. 5 „	—
386	Kopicka Marta	„	„	„	„ „	—	7 „	„	nr. 5 „	—
387	Riegelówna Hildegarda	„	„	„	„ „	—	7 „	„	nr. 5 „	—

Przeniesieni w stan spoczynku:

L. p.	Nazwisko i imię	Data	Szkoła stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
1	Ringwelski Franciszek	31. 8. 31	7 kl.	pow.	Czersk	chojnicki
2	Dziarnowski Eugenjusz	„	6 „	„	Osiek	starogar.
3	Pypka Jan	„	3 „	„	Swarożyn	tczewski
4	Kowalkowski Bonifacy	„	4 „	„	Mirotki	starogar.
5	Grajkowski Bolesław	„	2 „	„	Iwiczno	„
6	Tkaczyk Juljusz	„	7 „	„	Tczew	tczewski
7	Czechanowski Brunon	31. 10. 31	1 „	„	Walental	starogar.
8	Mausolf Franciszek	31. 7. 31	1 „	„	Strzyrzawa	chełmiń.
9	Sobczak Paweł	„	4 „	„	Bratjan	lubawski
10	Streński Wiktor	„	7 „	„	Chełmno	chełmiń.
11	Dębski Tomasz	„	3 „	„	W. Radowiska	wąbrzes.
12	Jarzębiński Hilary	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. T. Kościuszki)	—
13	Tedeuszewski Stanisław	31. 8. 31	3 „	„	Słup	grudziąd.
14	Landowski Kanut	31. 10. 31	3 „	„	Sumówko	brodnic.
15	Kühnast Jan	30. 9. 31	2 „	„	Osieczek	wąbrzes.
16	Henke Aleksander	31. 8. 31	2 „	„	Sarnowo	chełmiń.
17	Nagórski Jan	„	2 „	„	Węgrowo Pols.	grudz.
18	Neumann Oskar	„	6 „	„	Górzno	brodn.
19	Sławiński Konrad	„	—	wydz.	Grudziądz	—
20	Manthey Robert	„	7 „	pow.	Grudziądz (szkoła im. H. Sienkiewicza)	—
21	Feldkeller Leon	„	—	wydz.	Brodnica	brodn.
22	Nowicki Piotr	„	2 „	pow.	Wabcz	chełmiń.
23	Myszkowski Franciszek	„	1 „	„	Tymawa	gniewski
24	Dominikowski Jakób	„	—	wydz.	Grudziądz	—
25	Wiecki Adolf	31. 10. 31	2 „	pow.	Stary Folwark	chełmiń.
26	Dahlmann Paweł	30. 9. 31	3 „	„	Ostrowite	wąbrzes.
27	Cieszyński Ambroży	31. 7. 31	6 „	„	Unisław	chełmiń.

Zwolnienia:

L. p.	Nazwisko i imię	Data	stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
1	Tutajówna Helena	31. 10. 31	2 kl.	pow.	Kawki	brodnic.
2	Kita Bronisław	„	1 „	„	Dębiniec	grudziąd.
3	Cyllich Adam	„	1 „	„	Rudnik	„
4	Kalisz Władysław	„	6 „	„	Małe Tarpno	„
5	Wolffowa Janina	„	7 „	„	Golub	wąbrzes.
6	Neumannowa Marja	„	7 „	„	Kowalewo	„
7	Drostowa Marja	„	7 „	„	Lubawa	lubawski
8	Nowacka Izabela	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. Król. Jadwigi)	—

L. p.	Nazwisko i imię	Data	Szkoła stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
9	Ożanina Helena	31. 10. 31	7 kl.	powsz.	Działdowo	działd.
10	Fischoederowa Józefa	„	3 „	„	Sampława	lubawsi
11	Czajkowska Irena	„	2 „	„	Brzozowo	chełmiń.
12	Pawłowska Aldona	„	7 „	„	Chełmno	„
13	Zimmermann Paweł	„	1 „	„	Kobylenka	grudz.
14	Reiff Wilhelm	„	2 „	„	Lisnowo	„
15	Piotrowicz Józef	„	3 „	„	Ciche	lubawski
16	Wasielewski Jozef	„	7 „	„	Brodnica	brodnicki
17	Hahnówna Janina	31. 8. 31	7 „	„	Iłowo	działd.
18	Ks. Tęgowski Stanisław	„	—	wydz.	Brodnica	brodnicki
19	Liszewska Kazimiera	„	3 kl.	powsz.	Chrośle	lubawski
20	Andrzejewska Janina	31. 12. 31	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. M. Kopernika)	—
21	Czechowiczowa Stanisł.	30. 11 31	2 „	„	Mroczenko	lubawski
22	Wardowski Jan	31. 1. 32	1 „	„	Marzenie	„
23	Chowańska Julja	„	2 „	„	Kolno	chełmiń.
24	*Błażejczyk Bolesław	„	1 „	„	Rywoczyny	działd.
25	*Skoliniec Józef	31. 8. 31	2 „	„	Grzybno	chełmiń.
26	*Stube Klemens	„	1 „	„	Fiałki	brodnicki
27	*Borutta Albert	„	2 „	„	Uzdowo	działd.
28	*Jeske Franciszek	„	2 „	„	Srebrniki	wąbrz.
29	*Mossakowski Witold	„	2 „	„	Jaworze	„
30	*Kurowski Feliks	„	7 „	„	Grudziądz (szkoła im. H. Sienkiewicza)	—
31	*Berent Franciszek	31. 8. 31	1 „	„	Cieciorka	kościers.
32	*Jakóbek Jan	31. 8. 31	2 „	„	Łąkie	chojnicki
33	*Richert Edmund	„	1 „	„	Windorp	„
34	*Berent Józef	„	1 „	„	Łukowo	„
35	*Domanowski Emiljan	„	2 „	„	Tuszyny	świecki
36	*Grunert Walter	„	2 „	„	Duża Cerkwica	sępoleń.
37	Tulińska Stefanja	31. 10. 31	7 „	„	Tczew	tczewski
38	Dąbrowska Wanda	30. 11. 31	7 „	„	Starogard	starog.
39	Pryczkowski Leon	31. 12. 31	3 „	„	Osieczna	„
40	Raczkowska Wanda	31. 10. 31	7 „	„	szkoła nr. 3 w Toruniu	
41	Głowacka Halina	„	7 „	„	„ „ 3 „ „	
42	Zaczkówna Danuta	„	7 „	„	„ „ 4 „ „	
43	Wellmann Edward	„	7 „	„	„ „ 5 „ „	
44	Lewicki Stanisław	„	7 „	„	„ „ 10 „ „	

* Zwolnieni z powodu powołania do służby wojskowej.

L. p.	Nazwisko i imię	Data	Szkoła stop. org.	charakter szkoły	miejscowość	powiat
45	Czechowska Janina	31. 10. 31	7 kl.	pow.	szkoła nr. 6 w	Toruniu
46	Wysińska Zofja	„	7 „	„	„ „ 7	„
47	Siudowska Helena	„	7 „	„	„ „ 9	„
48	Paczoska Zygfryd	„	4 „	„	„ „ 2	„
49	Madejska Melarja	„	7 „	„	„ „ 8	„
50	Samulewska Jadwiga	30. 9. 31	7 „	„	„ „ 9	„
51	Skórowska Marta	31. 10. 31	3 „	„	Tuchlino	kartuski
52	Szalewski Bolesł.	30. 11. 31	1 „	„	Kłobuczyn	„
53	Pieniowska Stanisł.	31. 10. 31	7 „	„	Sierakowice	„
54	Głowacki Feliks	31. 8. 31	7 „	„	Żukowo	„
55	Januszewski Andrzej	30. 9. 31	7 „	„	Kartuzy	—
56	Cylka Wiktor	31. 8. 31	2 „	„	Mezowo	„
57	Hitzwitzówna Aneliza	31. 10. 31	1 „	„	Kłobuczyn	,
58	Dubowikówna Łucja	„	2 „	„	Łysomice	Toruń-Wieś
59	Zielińska Janina	„	7 „	„	Podgórz	„
60	Stawarska Zofja	„	7 „	„	„	„
61	Ziemkiewiczowa Marja	„	2 „	„	Robakowo	morski
62	Bogaczowa Marja	„	7 „	„	Gdynia	„
63	Szydłowska Marja	„	6 „	„	Gdynia Chylonja	„

Zmarli:

1	Malinowski Bernard	4. 9. 31	2 kl.	pow.	Celbawo	morski
2	Kowalski Bolesław	22. 6. 31	6 „	„	Unisław	chełmiń.
3	Weiwerówna Marja	6. 7. 31	2 „	„	Srebrniki	wąbrzes.
4	Burghardtówna Lidja	1. 8. 31	7 „	„	Starogard	starogar.

124.

ORGANIZACJA SZKÓŁ.

Koncesje.

Kuratorjum pismem z dnia 21. IX. 1931 r. L. dz. II-22016/31 udzieliło Siostrze Marji Urszuli Bazali (Urszulance) koncesji na prowadzenie gimnazjum żeńskiego typu humanistycznego z trzema klasami wstępnemi w Gdyni, począwszy od 1. IX. 1931 r. pod nazwą: »Gimnazjum żeńskie S. S. Urszulanek w Gdyni«.

Kuratorjum przyjęło do wiadomości rezygnację p. dr. Karola Saagera z koncesji na prowadzenie 6-kl. szkoły średniej z niem. język. nauczania w Tczewie.

125.

KOMUNIKATY.

Zwraca się uwagę na dzieło p. t. **„Higjena Szkolna“** podręcznik zbiorowy dla kierowników szkół, nauczycieli i lekarzy, którego drugie wydanie zmienione i rozszerzone z licznemi fotografjami, rysunkami i tablicami w tekscie, przeszło 1000 stron druku dużego formatu, zacznie wychodzić od listopada b. r. Dzieło to wydawane pod redakcją D-ra Stanisława Kopczyńskiego, naczelnego wizytatora higjeny w Min. W. R. i O. P., składające się z prac wybitnych sił fachowych, **powinno znajdować się w każdej bibljotece szkolnej.**

Na treść podręcznika »Higjena Szkolna« składają się następujące rozprawy:

I. **„Cele i zadania higjeny szkolnej“. „Historja higjeny szkolnej w Polsce“** napisał dr. Stanisław Kopczyński, naczelny wizytator higjeny szkolnej w Ministerstwie W. R. i Oświecenia Publ.

II. **„Higjena budynku i urządzeń szkolnych“** napisał inż. arch. Franciszek Eychhorn, b. naczelnik wydziału budownictwa szkolnego w Ministerstwie W. R. i Oświecenia Publ.

III. **„Rozwój fizyczny dziecka“** napisał dr. Jan Bogdanowicz, lekarz szkolny i lekarz chorób dziecięcych w Warszawie.

IV. **„Wychowanie fizyczne“** napisał dr. Eugenjusz Piasecki, prof. Uniwersytetu Poznańskiego.

V. **„Higjena wychowawcza“** napisali dr. fil. i med. Stefan Szuman, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego i dr. Tadeusz Jaroszyński, b. docent Instytutu Pedagogicznego w Warszawie (ostatni rozdział).

VI. **„Higjena sposobu i organizacji nauczania“** napisał dr. Bogdan Nawroczyński, prof. Uniwersytetu Warszawskiego.

VII. **„Higjena czytania“** napisał dr. Marjan Falski.

VIII. **„Higjena pisania“** napisał Józef Czernecki, em. prof. gimn. (Lwów).

IX. **„Szkoły dla dzieci umysłowo upośledzonych“** oraz **„Szkoły i zakłady wychowawcze dla dzieci z wadami charakteru“** napisał dr. Władysław Sterling, lekarz szkół specjalnych, prof. Wolnej Wszechnicy Polskiej.

X. **„Szkoły i zakłady wychowawcze dla dzieci niewidomych, głuchoniemych i głuchociemnych“** napisała dr. Marja Grzegorzewska, dyrektorka Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

XI. **„Szkoły i urządzenia dla dzieci słabowitych (kolonje, półkolonje i t. p.)** napisał dr. Marjan Roszkowski, lekarz naczelny szkół powszechnych w Warszawie.

XII. **„Choroby wieku szkolnego“** napisał dr. Jan Bogdanowicz, lekarz szkolny i lekarz chorób dziecięcych w Warszawie.

Warunki prenumeraty: Całość obejmie w przybliżeniu 65 arkuszy druku (przeszło 1000 stron) i wychodzić będzie, począwszy od listopada r. b., co miesiąc w zeszytach, obejmujących po 5 arkuszy.

Cena zeszytu w prenumeracie **zł. 5.—**, co wyniesie około **zł. 65.**— za całe dzieło.

Warunki ulgowe do 1-go listopada 1931 r.: w przedpłacie tylko zł. 45.— całość dla wpłacających tą sumę przed 1. XI. 1931 r., zł. 50.— dla zamawiających przed 1. XI. 1931 r. i wpłacających zł. 30.— przy zamówieniu, zł. 20.— zaś przed 1. I. 1932 r.

Zamówienia należy kierować do księgarni **M. Arcta,** w Warszawie, Nowy Świat 35.

Nakładem Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego wyszła z druku książka p. t. »Z zagadnień wychowawczych«, na którą złożyły się referaty, wygłoszone na konferencjach dyrektorów szkół Okręgu Szkolnego Łódzkiego w roku szkolnym 1930/31.

W referatach zostały poruszone ważne i aktualne zagadnienia wychowawcze z życia i pracy szkolnej, obchodzące każdego wychowawcę i nauczyciela.

Ażeby umożliwić pp. Wychowawcom (czyniom) i Nauczycielom (lkom) zapoznanie się z treścią tej książki ustalono cenę możliwie najniższą, a mianowicie 6 zł. za egzemplarz.

Zamówienia na książkę przyjmuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego (Administracja Dziennika Urzędowego) w Łodzi, ul. Piotrowska Nr. 104.

Należność należy wpłacać do P. K. O. na konto Rady Szkolnej Okręgowej Łódzkiej Nr. 65312.

Państwowy Zakład Higjeny w Warszawie rozporządzeniem z dnia 21. VIII. 1921 r. Nr. 587/31 ustanowił jednolitą opłatę za badania laboratoryjne, wykonywane w Państw. Zakład. higjeny dla pracowników państwowych, uprawnionych do korzystania z państwowej pomocy lekarskiej.

Opłata ta wynosi za badanie dostarczonego materjału 2 zł., a za ewentualny pobór materjału w zakładzie 50 gr. i obowiązuje od dnia 1 września r. b.

Kradzież pieczęci.

Dnia 18 sierpnia 1931 r. włamano się do lokalu Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Chrzanowie i skradziono urzędową pieczęć (okrągłą) gumową o średnicy 3½ cm. z napisem »Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy i Opieki nad wychodzcami w Chrzanowie«.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Najciekawsze artykuły w prasie pedagogicznej ze względu na pracę w szkole powszechnej.

W zeszycie 7 Oświaty i Wychowania (Administracja wydawnictw Min. W R. i O. P. Al. Szucha 23) artykuł Wł. Gałeckiego p. t. »Wychowanie państwowe«.

W numerze 14. Przyjaciela Szkoły (Poznań, Dominikańska 4) artykuł S. Racinowskiego p. t. »Zagadnienie stosunku wychowanka do pracy«, artykuł S. Turose p. t. »Stanowisko nauczyciela wobec kryzysu gospodarczego«.

W zeszycie 7—9 Życia Szkolnego (Włocławek, ul. Łęgcka 20) artykuł p. t. »II Kongres Pedagogiczny w Wilnie«, artykuł p. t. »Szkoła i dom«, artykuł J. Trzeciaka p. t. »Ratujmy konferencje rejonowe przed upadkiem«, artykuł St. Nowaczyka p. t. »Józef Piłsudski«.

W zeszycie II Chowanny artykuł St. Szumana p. t. »O stosunkach czynności leczenia i wychowywania oraz o pojęciu i czynnikach wychowawczych zdrowia psychicznego«.

W numerze 4 (27. września 1931 r.) Głosu Nauczycielskiego (Warszawa, Marszałkowska 123) artykuł p. t. »Praca na W. K. N. w Warszawie z zakresu biologji«.

W Nr. 5 Głosu Nauczycielskiego (Warszawa, Marszałkowska 123) art. p. t. „Jak opracować materjał z zakresu W. K. N.?“ i artykuł p. t. „Ankieta Szkolna“.

W Nr. 3, kwiecień czerwiec 1931/31, Szkoły specjalnej artykuł Dra Bychowskiego p. t. „Psychoteraja wieku dziecięcego“ oraz artykuł tegoż autora p. t. „Psychoterapja w szkole“.

W Nr. 7, wrzesień 1931, Pracy szkolnej — dodatku do »Głosu Nauczycielskiego« artykuł Józefy Puternickiej p. t. „Działalność nauczycielek wizytujących w Stanach Zjednoczonych Ameryki“ oraz artykuł p. t. „Zagroda (Metoda projektów w nauczaniu geografji na poziomie kl. trzeciej szkoły powszechnej)“.

W zeszycie 1. (Rok V) Pokłosia Szkolnego (Płock, Plac Kanoniczny 4) artykuł p. t. „Pragnąłbym, aby każdy chłopiec w Polsce poznał życiorys Hołówki“ (przemówienie ministra W. R. i O. P. przez radjo).

Komunikaty.

Tygodnik ilustrowany dla młodzieży szkolnej „Iskry“. Warunki prenumeraty: z przesyłką pocztową rocznie 19.60, półrocznie 10.30, kwartalnie 5.40, miesięcznie 2.00.

Redakcja i administracja: Warszawa, Warecka 14, konto w P. K. O. 13893. Wydawnictwo to znajduje się w spisie książek poleconych przez Ministra W. R. i O. P. do bibljotek szkolnych.

Zwraca się uwagę na **ilustrowany dwutygodnik dla młodzieży „Od Polskiego Morza“,** który nadaje się do bibljotek szkolnych.

Wydawnictwo to ma swoim celem wzbudzenie w młodzieży zamiłowania do morza, przypomomnienie jej polskości Pomorza, wykazanie korzyści płynących z posiadania dostępu do morza i t. p.

Pismo zawiera wiele pięknych ilustracyj. Abonament z przesyłką wynosi miesięcznie 0,75 zł, kwartalnie 2,15 zł, półrocznie 4,10 zł i rocznie 8,00.

Adres administracji czasopisma: Grudziądz, Rynek 15. Konto P. K. O. Nr. 21270.

Zwraca się uwagę na dzieło p. t. »**Źródła do dziejów wychowania i szkolnictwa w Polsce z doby Izby Edukacji Publicznej 1807—1812**« w opracowaniu Dr. Zygmunta Kukulskiego. Cena księgarska za egzemplarz wynosi zł 25, przy zamówieniu bezpośrednio w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Lublinie i wpłaceniu na konto Towarzystwa w P. K. O. Nr. 64559 zł 20 wraz z kosztami posyłki niepoleconej.

Dzieło to, przynoszące wiele materjału do dziejów szkoły polskiej, nadaje się do bibljotek nauczycielskich.

»Teatr Ludowy«,

miesięcznik organizacji teatrów ludowych w Polsce, poświęcony jest całkowicie idei teatrów ludowych, podaje fachowe wskazówki organizacyjne i artystyczne oraz zawiera gotowy meterjał do inscenizacyj.

»Teatr Ludowy« przeznaczony jest dla każdego, kto interesuje się ludowym ruchem teatralnym, kto pragnie pogłębić wiedzę swą w tej dziedzinie, zwłaszcza, kto pracuje w ludowym zespole teatralnym na wsi lub w mieście.

Prenumerata wynosi: za cały rok - 5 zł, za pół roku - 2,50 zł, roczniki z porzednich lat - po 5 zł, łącznie z kosztami przesyłki.

Zamówienie należy kierować do Pomorskiego Związku Teatrów Ludowych w Toruniu, ul. Żeglarska Nr. 1, II p.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona — 100 zł, 1/2 strony — 50 zł. 1/4 strony — 25 zł; drobniejsze ogłoszenia — 20 gr. od wyrazu. — Dla organizacyj nauczycielskich zniżka 50%. — Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu należytości zgóry.

Nakładem Wydawnictwa Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.
Drukiem S. Buszczyńskiego w Toruniu.